БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой орган

№ 159 (6349)
АВГУСТЫН 14
ВТОРНИК
1951 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Тэжээл бэлэдхэлэй темпые түргэдхэхэ

Тэжээлэй базын хангалтагүй байдал хадаа малай тоо толгойе түргэнөөр олошоруулгада ба тэрэнэй ашаг шэмые дээшэлүүлхэ ябадалда мүнөө гол һаад түбэг болоно гэжэ «Колхозно ба совхозно нииты ашаг шэмэтэ малажалые хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсэб тухай» партии, правительствын тогтоол соо хэлэгдэһэн байгаа. Энэ тогтоолой тунхаглагдаһанһаа хойшо мүнөө хоёр жэл үлүүтэй саг үнгэрөөд байна. Түрүүшын дүнгүүдые хаража үзэхэдэ, республикын түрүү колхозууд ниитынгээ малда тэжээлэй бата бэхи база байгуулха талаар нилээд ехэ хүдэлмэри хэһэн, түбхын түрүүндэ сабшалангай газарые үргэдхэһэн, ургасые дээшэлүүлхэ талаар эрид хэмжээнүүдые абаһан, тэрэнэй ашаар һүүлэй хоёр жэл соо адуу малайнгаа тоо толгойе нилээд олошоруулһан, ашаг шэмыень дээшэлүүлһэн байха юм. Энээндэ Кяхтын аймагай олон колхозууд жэшээ болоно.

Зүгөөр, бүхы республика дотор хараад үзэхэдэ, тэжээлэй база байгуулга үшөөл хангалтагүй байһаар. Аймагуудай олон партийна, советскэ, хүдөө ажахын органууд энэ шухала хэрэгые мүнөө хүрэтэр һайнаар хүтэлбэрилнэгүй. Тэрэнэй хүсэдтэ, зарим колхозууд урда жэлнүүдтэ үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ түсэбөө дүүргээгүй байһан аад, сабшалга, силос даралгые болюулжархидаг, тиин үбэл, хабартаа тэжээлгүйдэжэ, малаа олоор тураадаг, хороодог байгаа. Энэ жэгшүүритэ байдалһаа ямар тобшолол хэгдээб? Зарим нютагуудай партийна, советскэ, хүдөө ажахын органууд ба колхозууд урдынгаа энэ алдуунһаа зүб тобшолол хэжэ үшөөл шадаадүй, үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ түсэбөө заатагүй дүүргэхэ тушаа эрид шанга хэмжээнүүдые абаадүй байна. Мүнөө жэлэй үбһэ хуряалгын ябаса энэ баримтые тодоор гэршэлжэ үгэнэ бшуу.

Байгша оной августын 10-най мэдээн дээрэһээ харахада, бүхы республика дотор үбһэ сабшаха түсэб арайхан хахадһаа үнгэрэнхэй байба. Тэрэ мүртөө сабшалга һүрилэлгэ хоёрой хоорондо тон ехэ забһар гаранхай. Энээнэй гол шалтагаан юуб гэхэдэ, үбһэ хуряалга дээрэ колхозуудай хүдэлмэришэ хүсэнэй бүрин элсүүлэгдээгүй, машина зэмсэгүүдэй дүүрэнээр ашаглагдаагүй, эсэстээ аймагуудай партийна, советскэ, хүдөө ажахын органуудай тэжээл бэлэдхэлгые оперативнаар хүтэлбэрилөөгүй, бии байгаа дутуунуудаа саг соонь усадхаха хэмжээ абаагүй ябадал болоно. Энээндэ нэгэ баримта харуулая. Урда жэлнүүдтэ Зэдын аймаг тэжээл абаха түсэбөө дүүргэдэггүй, ниитын малые олоор тураадаг, хороодог байһаниинь бүхы республика соо мэдээжэ. 1951 ондо үбһэ ногоо элбэгээр абаха тушаа зэдынхидэй тэмсэлые хараад үзэхэдэ, мүнөө хүрэтэр тэндэ өөдтэй юумэ хэгдээдүй байһаар. Эндэхи олон колхозууд сабшалангайнгаа диилэнхиие хуряангүй, ногоогоо узуур дээрэнь һуулгажа, шанарыень муудхаажа байха юм. Тиина, аймагай колхозууд сабшагдаһан үбһэнэйнгөө оройдоо 17,3 процентые һүрилэнхэй. Гэбэшье, тэндэхид үбһэ хатааха сушилкануудые хэхэ, сабшалга, һүрилэлгын хоорондохи забһарые усадхаха хэмжээ абаһагүй. Аймаг дотороо иимэ байдалай ушараад байхада ВКП(б)-гэй Зэдын айком, аймгүйсэдком энээниие усадхаха тушаа ямаршье хэмжээ абаагүй байба. Тэдэнэр тэжээл бэлэдхэлгые хүтэлбэрилөөгүй, колхозуудта үдэр бүриин заабари үгөөгүй, тэдэнһээ эрилтэ хээгүй байгаа. Гүрэнэй энэ шухала хэрэгтэ иимээр хандахада һайн үрэ дүн гараха аал? Үгы. Тэжээл бэлэдхэлгын ябаса гансал Зэдэдэ бэшэ, мүн ондоошье аймагуудта хангалтагүйгөөр ябуулагдана. Энээндэ Яруунын, Хориин, Хэжэнгын, Баргажанай, Ториин аймагуудые нэрлэхэ хэрэгтэй. Эдэ аймагуудта, мүн ондоошье нютагуудта үбһэ хуряалгын унжагайруулагдажа байһан шалтагаануудай үшөө нэгэниинь хадаа МТС-үүдэй хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилһэнһөө болоно. Зарим МТС-үүд аяар мүнөө хүрэтэр тракторна сенокосилкануудаа сабшалан дээрэ хүсэд гаргаагүй, гаргаашье һаа, тэдэниие бүхэли үдэр соо оройдоо 1—2 час хэрэглэдэг, заримдаа миин байлгадаг байха юм. Эгэтын МТС үбһэ хуряалгын эхилһэнһээ хойшо миил 223 гектарай ногоо сабшаа. Тиихэдэ нэгэшье тонно силос дараагүй. Үбһэ тэжээл бэлэдхэлгые тус МТС-эй директор Бимбаевай тоодоггүй, гээгдэнги һаналһаа үшөөл хахасаагүй байхадань, БМАССР-эй хүдөө ажахын Министерство иимэ хүтэлбэрилэгшые тэсэжэл байһаар. Мүн Курбын, Куйтунска МТС-үүд тэжээл бэлэдхэлгээр харьяата колхозуудтаяа баталһан договороо бүдүүлигээр эбдэжэ байна.

Энэ жэлдэ республикын бүхы колхозууд үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ түсэбөө заатагүй дүүргэхэ уялгатай. Иигээд үбһэ сабшалгын эрхим болзорнууд үнгэрхэеэ байна. Аймагуудай партийна, советскэ хүдөө ажахын органуудай, колхозуудай зорилго хадаа таряа хуряалгые эмхидхэхэтэеэ нэгэн доро, үбһэ тэжээл бэлэдхэлгын темпые эрид түргэдхэхэ ябадал болоно. Таряа хуряалгын эхилжэ байһан мүнөө үедэ колхозуудай ба МТС-үүдэй хүдэлмэришэ хүсые үйлэдбэри дээрэ зүбөөр хубаарилан табилга илангаяа ехэ удхашанартай. Үнгэрэгшэ жэлдэ зарим аймагууд таряа хуряалгада ороһон дары, сабшалан дээрэхи хүсэеэ бултыень поли дээрэ элсүүлжэ, ехэ алдуу гаргаа һэн. Мүнөө энээниие дабтажа огто болохогүй. Тэжээл бэлэдхэлгын бригадануудай, мүн үбһэндэ ябажа байгаа малшадай нэгэнииншье энэ ажалһаа сүлөөлэгдэхэ ёһогүй.

Колхозуудай правленинүүд ба партийна организацинууд үбһэ хуряалгада ябагшадай дисциплиные улам шангадхаха, машина зэмсэгүүдээ дүүрэн хүсөөрнь ашаглаха, түрүүшүүлые урмашуулха хэмжээнүүдые абаха уялгатай. Түбхын түрүүндэ сабшалангаа бултыень ашаглаха, ойн соорхой, шугы бургааһанай оёорые гүйсэд сабшаха, хуряалгын хүдэлмэри дээрэ эрхим шанар сахиха, сабшалга һүрилэлгэ хоёрой дунда гараһан забһарые усадхаха шухала. Хура бороотой үдэрнүүдтэ хуряалгые болюулхагүй, харин силос дараха, набша намаа бэлдэхэ, гараар сабшалга эмхидхэхэ, үбһэеэ хоройлхо хэрэгтэй.

Нютагуудай партийна, советскэ, хүдөө ажахын органууд хадаа адуу малдаа тэжээлэй бата бэхи база байгуулгые хангаха бүхы хэмжээнүүдые абаха уялгатай.

ТАРЯА ХУРЯАЛГЫН ХҮДЭЛМЭРИ

Республикын зарим аймагуудта таряан түүбэрилэн хуряагдажа байна. Тарянажалтай Мухаршэбэрэй аймагай колхозууд августын 10 болотор 161 гектар намарай хара таряа болон шэниисэ хуряагаа. Энэ аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз эгээл ехые—120 гектар таряагаа хуряагаад байна. Эндэхи Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо 4 комбайн хүдэлмэрилнэ. Энэ колхоз түрүүшынгээ хэдэн арбаад центнер таряа гүрэндэ тушаахаар бэлэдхэбэ.

Тэрэшэлэн республикын урда аймагуудта шэниисэ ба намарай хара таряан хуряагдажа байна. Кударын аймагай колхозууд таряа хуряалгые муу бэшээр ябуулна. Ехэ Кударын сельсоведэй «Красная заря» колхоз 60 гектар, «Путь социализма» — 30, Тамирска сельсоведэй «Путь Октября»—70, «Комбайн»—40, Маленковой нэрэмжэтэ колхоз—50 гектар таряа хуряагаа. «Красная заря» колхоздо Ехэ Кударын МТС-эй хоёр комбайн хүдэлмэрилнэ. Һаяар үшөө хоёр комбайн хүдэлмэридэ табигдахань. Тиихэдэ «Комбайн» колхоз түрүүшынгээ таряа гүрэндэ тушаахаар бэлэдхээ. Тэрэшэлэн Зэдын аймагай Буденныйн нэрэмжэтэ колхоз гүрэндэ таряа тушаалгые болзорһоо урда эхилээд, августын 8 болотор 41 центнер таряа тушааһан байха юм.

Гэбэшье, таряа хуряалгын түрүүшын үдэрнүүдтэ энэ хүдэлмэри бүхы колхозуудта эмхигүйгөөр эхилэгдээ. Тогууд болон сушилкануудай хүсэд бэлэдхэгдээгүй дээрэһээ гүрэндэ таряа бэлэдхэл хуряалгатай нэгэ доро ябуулагданагүй. Ажалай эмхидхэлэй муугаар табигдаһан дээрэһээ комбайнууд һаатана. Дутагдалнуудаа ябуул усадхажа, таряа хуряалга болон тушаалгын темпые үдэрһөө үдэртэ хурдадхаха хэрэгтэй.

Нэгэ колхоздо 17 комбайн хүдэлмэрилхэнь

Ново-Заганска сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо (Мухаршэбэр) таряа хуряахаяа Гашейн МТС-һээ 17 комбайн ерээ. Тэдэнэй дунда «Коммунар», «Сталинец—6», «Сталинец—4» гэжэ маркын комбайнууд бии. Мүн механизированнэ зерносушилка, таряа сэбэрлэдэг машинанууд абтаа.

Энэ колхоз 6000 гектар таряагаа механизмын хүсөөр хуряаха юм. Мүн гүрэндөө эрхим шанартай таряа болзорһоонь урид тушаахын тулада бэлэдхэлэй хүдэлмэри хэгдэжэ байна.

Б. Дымбрылов.

Ажалай үндэр бүтээсэ туйлана

Хэжэнгын МТС-эй № 6 тракторна бригада Хэжэнгын сомоной Сталинай нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхозой сабшалан дээрэ хүдэлмэрилхэ зуураа, ажалай үндэр бүтээсэ туйлана. Энэ бригада (бригадирынь нүхэр Ц. Дубшанов) нэгэ самоходно сенокосилка ба 3 тракторна агрегадһаа бүридэнэ. Самоходно сенокосилкын машинист С. Батоцыренов ниитынгээ адуу малда бардам хүрэхэ тэжээл бэлэдхэхэ хэрэгтэнь колхоздо туһалхын тула үнэн зүрхэнһөө оролдожо, үдэр бүриингөө нормые 150—170 процент дүүргэнэ. Энэ машинист Кяхтын МТС-эй самоходно сенокосилкын машинист Георгий Паньковой нээмэл бэшэгтэй танилсаад, машинистнуудай республиканска мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсоһон байгаа. Тэрэшэлэн тус бригадын тракторна агрегадууд һайнаар хүдэлмэрилнэ. Һаяхан Хэжэнгын МТС-эй директор ба партийна организаци тракторна бригадануудай мүрысөөнэй дүнгүүдые хаража үзөөд, ажалай һайн амжалта туйлаһан № 6 тракторна бригадада дамжуулгын Улаан туг барюулба.

С. Галанов.

Үбһэ хуряалга дээрэһээ

Түсэбөө дүүргэбэ

Бичурын аймагай Логовскиин нэрэмжэтэ колхоз ниитынгээ адуу малда үбһэ бэлдэхэ түсэбөө аймаг соогоо эгээн түрүүн дүүргэбэ. Нёдондонойхидс орходоо нилээд ехэ үбһэн бэлэдхэгдээ. Иигэжэ, үбэлжэлгын үе соо адуу малдаа бардам хүрэхэ тэжээл бэлдэжэ дүүргээд, тус колхоз бүхы хүсэеэ таряа хуряалгын хүдэлмэридэ элсүүлээ.

М. Иванов.

Үгэеэ дүүргэнэ

Хэжэнгын аймагай Доодо Худанай сомоной Энгельсын нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд энэ жэлэй үбһэ хуряалгын хүдэлмэрие эхилхэ зуураа, ниитынгээ адуу малда хүсэд хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлдэхын түлөө арга шадалаа гамнангүй хүдэлмэрилхэбди, ажалайнгаа нормонуудые үлүүлэн дүүргэхэбди гэһэн уялгануудые абаһан байгаа. Үгэһэн үгэеэ тэдэнэр бодотоор бэелүүлнэ. Үбһэ хуряалга дээрэ хүдэлмэрилжэ байһан олонхи колхозникууд ажалайнгаа нормонуудые холо үлүүлэн дүүргэнэ. Жэшээнь, гар хажууршад Дамбижалсан Базаров, Рыгзэн Гармаев, Хандажаб Балданов, тэрэшэлэн морин сенокосилкануудай машинистнууд Цыбикдоржи Жимбиев, Гончик Сангадиев, Цырендоржи Зундуев гэгшэд үдэрэйнгөө даабаринуудые 160 процент хүрэтэр үлүүлэн дүүргэнэ.

Үбһэ хуряалгын хүдэлмэридэ малажалай фермэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Һаалишад Балма Гыпылова, Сизима Бадмаева, Бальжима Сультимова, Цыпилма Пурбуева болон бусад өөһэдынгөө гол ажал хэхын хажуугаар үбһэ хуряалга дээрэ нормонуудаа 150—160 процент дүүргэдэг юм.

Ц. Ринчино.

Алексей Трусовай амжалта

Кабанскын аймагай Колесовско сельсоведэй Ленинэй нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхозой гар хажууршан Алексей Петрович Трусов сабшалга дээрэ хүдэлмэриин түрүү метод хэрэглэн, ажалайнгаа темпые үдэр бүри дээшэлүүлжэ, һайн амжалта туйлаба. Нүхэр Трусов үбһэ хуряалгын эхилһэнһээ хойшо 38 гектар үбһэ сабшаа. Тиихэдэ, августын 5-най үдэр хүдэлмэриин 13 часай турша соо 2,37 гектар үбһэ сабшажа, рекорд туйлаба. Колхозно ниитын адуу малда тэжээлэй бата бэхи база байгуулалсахын түлөө нүхэр Трусовай баатарлиг ажал хадаа аймагай колхозникуудта ажалай эрхим жэшээ болоно.

РЕСПУБЛИКЫН АЙМАГУУДТА ТЭЖЭЭЛ БЭЛЭДХЭЛЭЙ ХҮДЭЛМЭРИИН ЯБАСА ТУХАЙ

БМАССР-эй хүдөө ажахын Министерствын 1951 оной августын 10-най мэдээн

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

Аймагууд	Үбһэ һүрилэлгэ	Силос даралга	Набшаһата тэжээл бэлэдхэлгэ
Кабанскын	43,8	47,5	75,4
Прибайкальска	41,9	78,6	75,7
Бичурын	39,8	38,3	33,5
Мухаршэбэрэй	39,7	47,4	50,1
Байкало-Кударын	39,7	28,2	68,1
Кударын	38,3	46,3	32,8
Баргажанай	33,7	32,1	42,6
Закаменай	33,4	51,3	17,8
Сэлэнгын	31,2	14,4	26,1
Кяхтын	30,6	48,3	36,8
Тарбагатайн	29,6	29,1	59,2
Иволгын	27,6	38,2	93,9
Түнхэнэй	25,6	55,4	83,0
Курумканай	25,3	30,0	46,3
Заиграйн	23,9	16,8	42,8
Яруунын	22,4	35,9	67,4
Зэдын	17,3	19,6	54,6
Ториин	14,6	37,7	70,9
Хориин	14,3	52,6	26,5
Хэжэнгын	10,6	50,9	35,0

Түрүү колхозуудта

Таряа хуряалгын эхилжэ байһан үедэ Кабанскын аймагай түрүү колхозууд үбһэ тэжээл бэлэдхэлгын, силос даралгын ба набшаһата тэжээл бэлэдхэлгын түсэбые ойрын үдэрнүүдтэ дүүргэхын түлөө бүхы хүсэеэ элсүүлэн, эршэмтэйгээр хүдэлмэрилжэ байна. Тэжээл бэлэдхэлгын талаар аймаг дотороо «Байкал», «Коммунизм», Чкаловай нэрэмжэтэ колхозууд түрүүлжэ ябана. Чкаловай нэрэмжэтэ колхоз набша мүшэр бэлэдхэхэ түсэбөө 102 процент, силос даралгые 93 процент дүүргэнхэй. Тэрэшэлэн үбһэ сабшаха түсэбөө 40 гектараар үлүүлэн дүүргэһэн байна. Үбһэ сабшалгынгаа түсэбые 17 партсъездын, Ждановай нэрэмжэтэ, «Коммунизм» ба бусад колхозууд дүүргэхэ ойротоо.

Аймагай олонхи колхозууд гүрэндэ үбһэ тушаажа байна. Селенга станци дээрэхи бэлэдхэлэй пунктда «Победа» колхоз 270 центнер, «Коммунизм» колхоз 170 центнер, «Красное Знамя» колхоз 140 центнер һайн шанартай үбһэ тушаагаа.

П. Таракановский.

Жэлэй түсэбые—декабриин 1-дэ

Бурмонксопинсоюзай системын «Труд» артелиин коллектив үнгэрэгшэ хахад жэлэйнгээ түсэб 113,4 процент дүүргэһэн, 52 мянган түхэригэй олзо оруулхын орондо 164,5 мянган түхэригэйхиие оруулһан, продукциин өөрынь үные 3,8 процентээр химдаруулха түсэбтэй аад, 6,8 процентээр химдаруулһан байна. Энэ амжалта хүдэлмэришэдэй стахановска ажалаар туйлагдаа.

Мүнөө артелиин коллектив Октябрьска революциин 34-дэхи жэлэй ойн хүндэлэлдэ жэлэйнгээ түсэбые декабриин нэгэн хүрэтэр дүүргэхэ уялга абаад, бүри эршэмтэйгээр ажаллажа байна. Эрхим стахановецууд Ершенина, Пермагаева, Буторина, Мясникова, Перцова болон бусад үдэр бүриингөө даалгабаринуудые 130—150 процент хүрэтэр дүүргэнэ.

Коллективэй дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ переплётно цех түрүү һуури эзэлжэ ябана. Оёдолой цехүүдэй дунда һарынгаа түсэб 130 процент дүүргэһэн эхэнэрэй хубсаһа оёдог цех, ниитэ-оёдолой цех түрүүлжэ ябана.

Артелиин переплётно цех һаяхан ашаглалгада үгтэһэн ужам һаруул байрада оруулагдаба. Тус артельдэ хүүгэдэй хубсаһа сёлог шэнэ цех һаяар нээглэхэнь.

Н. Бадмаева.

Үбһэ хуряалгые яахадаа унжагайруулнаб?

Баргажанай аймагай Баян-голой сомсоведэй Калининай нэрэмжэтэ колхоз үбһэ хуряалгын эхилһэнһээ хойшо мүнөө хүрэтэр тэжээл бэлэдхэлгынгээ графигые таһалдуулжа ябана. Энээнэй гол шалтагаан юуб гэхэдэ, тус колхозой хүтэлбэрилэгшэд—правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Цыренов, партийна организациин секретарь нүхэр Бубеев болон бригадирнууд нүхэд Дымбренов, Ламатханов, Гомбоев, Ламуев гэгшэд колхозно ниитынгээ адуу малда элбэг тэжээл бэлдэхэ хэрэгтэ хайша хэрэгээр хандана. Ерэхэ үбэлжэлгын үедэ адуу малдаа хүсэд хүрэхэ тэжээл бэлдэхын тула тус колхоз 1683 гектар үбһэ сабшажа, 26120 центнер үбһэ хуряажа абаха түсэбтэй юм. Гэхэтэй хамта, энэ хүдэлмэриие хангалтагүйгөөр ябуулжа, августын 5 болотор оройдоо 6998 центнер үбһэ хуряаһан (30 процент) байха юм. Тэрэшэлэн 500 тонно силос дараха, 3000 центнер набшаһата тэжээл бэлдэхэ түсэбтэй аад, арайхан гэжэ 850 центнер набша мүшэр муу шанартайгаар бэлдэһэн ба нэгэшье тонно силос дараагүй байна.

Энэ колхозой үбһэшэдэй бригаданууд зарим һайн сабшалангаа «муу, ургасагүй» гэжэ тоолоод, хуряангүй орхижорхидог. Жэшээнь, Дүүдхэтэ гэжэ участогта сабшалангай ногооной яһала һайнаар ургаһан байбашье, оройдоо 5 хүн хүдэлмэрилһэн нэрэтэй боложо байна. Үбһэ хуряалгын хүдэлмэридэ 150 колхозник хабаадуулагдаха ёһотой аад, аймагай организацинуудһаа эльгээгдэһэн хүдэлмэришэдтэй хамта оройдоо 111 хүн хүдэлмэрилнэ. Энэ колхоздо үбһэ хуряалгын машинанууд болон гар зэр зэмсэгүүд яһала бии. Жэшээнь, 12 сенокосилкануудтай, 12 морин тармуууртай юм. Тиигэбэшье, эдэ машинануудаа дүүрэн хүсөөрнь ашаглажа шаданагүй.

Бригадирнууд Занаев, Б. Ламатханов, Р. Ламатханов гэгшэд үбһэ хуряалгын хүдэлмэриие һайнаар эмхидхэхын орондо, малай фермэнүүд дээгүүр зайжа, архи уугаад лэ, колхозойнгоо хүтэлбэрилэгшэдэй урдаһаа хараажархёод ябажа байдаг. Тиихэдэ коммунистнууд Аюшеев Гармаев хоёр үргэлжэ архидажа, ямаршье даалгабаряа дүүргэхэеэ болишонхой. Мүн колхозникууд Будаев, Мислоркеев, Лубсанов, Ринчинов гэгшэд колхозойнгоо ажалда хүсэд хабаадалсахаяа болишонхой. Энэ колхозой тэжээл бэлэдхэлэй тусхай бригада мүн лэ муугаар хүдэлмэрилжэ, үбһэ хуряаха түсэбтэ даалгабаряа дүүргэнэгүй. Тус бригадын бригадир Б. Ламатханов оролдолго хүсэл гаргажа, бригадынгаа гэшүүдэй ажалые хүтэлбэрилхын орондо, харин түрүүлэгшэдэ туулгахын хүсөөр хүдэлмэрилнэ.

Үбһэ хуряалгын үедэ колхозой партийна организаци болбол колхозникуудай дунда ойлгууламжын ямаршье хүдэлмэри ябуулнагүй. Бригадануудай, группануудай, мүн тэрэшэлэн машинистнуудайшье хоорондо социалистическэ мүрысөөн ёһо тэдыгээр эмхидхэгдэнхэй. Колхозникуудта лекци ба элидхэлнүүд оройдоо уншагданагүй. Газетэ ба журналнууд абтадаггүй, «дайшалхы хуудаһанууд» гаргагдадаггүй, хүдэлмэриин дүнгүүд үйлэдбэриин зүблөөнүүд дээрэ зүбшэн хэлсэгдэдэггүй байна. «Колхозно ниитын адуу малда тэжээлэй бата бэхи база байгуулха тухай» ВКП(б)-гэй обкомой IV ба V пленумүүдэй болон БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолнуудые колхозникуудта һайнаар ойлгуулхын тула партийна организациин секретарь нүхэр Бубеев агитаторнуудта хүсэд заабари үгөөгүй.

Тус колхоздо гансашье үбһэ хуряалгын хүдэлмэри иимэ гээгдэлтэйгээр үнгэргэгдэжэ байна бэшэ, мүн таряа хуряалгада бэлэдхэл мүнөө хүрэтэрөө дүүргэгдээгүй. Таряа хуряалгын нэгэшье машина заһагдажа дүүргэгдээгүй байха юм. Тиихэдэнь колхозой дархан Д. Мужанов амаралтада байдаг. Хүнтэйн полевой стан таряа хуряалгын хүдэлмэридэ оройдоо бэлэдхэгдээгүй. Эндэ хэдэн складууд сушилканууд ба хүнэй байранууд шэнээр баригдаха ёһотой аад, юумэ хэгдэнэгүй. Арайхан гэжэ августын 4-нэй үдэр оройдоо хоёр хүн (М. Раднаев, И. Лазарев) энэ полевой станда заһабарилгын ба барилгын хүдэлмэри хэхээр эльгээгдээ.

Тус колхозой үйлэдбэридэхи эдэ бүхы дутагдалнууд хадаа колхозникуудай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэриин ябуулагдаагүй гү, али хайша хэрэгээр ябуулагдадаг дээрэһээ болоо. Гансашье колхозникуудай бэшэ, мүн бригадирнуудай ажалай жаяг заршам ехээр һулараһан байна. Оролдосотойгоор хүдэлмэрилдэг түрүүшүүлэй жэшээнүүд колхозникуудай дунда дэмжэгдэнэгүй.

Колхозно үйлэдбэриингөө энэ ехэ дутагдалые дары усадхажа, үбһэ, таряа хуряалгын кампанинуудые амжалтатайгаар дүүргэхын тула, юрэнхыдөө колхозно ажахыгаа хүгжөөхын тула тус колхозой правлени ба партийна организаци зохихо хэмжээнүүдые энэ гэһээр абаха ёһотой.

А. Раднаев.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Партийна хүдэлмэриие һайжаруулха шухала

Манай колхоз хэдэн мянгаад малтай, ехэ тарянажалтай нилээд томо хүдөө ажахын артель юм.

Үнгэрэгшэ үбэлэй ба хабарай үедэ тэжээлэй дутамагһаа, харууһанай муу дээрэһээ олохон мал үхэжэ, колхознай ехэ гарзада ороһон байна. Тиин энээниие дахин дабтахагүйн түлөө, адуу малдаа түйсэд хүрэхэ тэжээл бэлэдхэхын түлөө колхозой правлени ба партийна организаци тэжээл бэлэдхэлгэдэ бүхы колхознигуудые элсүүлжэ, социалистическэ мүрысөөе үргэнөөр дэлгэрүүлхэ ёһотой байгаа. Теэд энэ шухала үүргэеэ манай колхозой партийна организаци дүүргэнэгүй. Үбһэ хуряалгын бригаданuудай, колхознигуудай хоорондо социалистическэ мүрысөөн ёһо тэдыгээр эмхидхэгдэнхэй. Социалистическэ мүрысөөнэй ямараар ябажа байһан тухай партийна организаци огто һонирходоггүй, мүрысөөнэй дүнгүүдшье гаргагдадаггүй байһаар. Тиимэһээ үбһэ сабшалга дээрэ хүдэлмэрилдэг колхознигуудай ажалай эмхидхэл ба жаяг заршам тон һула. Үдэрэйнгөө нормые миил 60—70 процент дүүргэдэг колхознигууд олон бии. Эдэ бүгэдэһөө боложо манай колхоз тэжээл бэлэдхэлгээр ехэ гээгдэжэ ябана.

Иимэ муу байдалай гол шалтагаан юуб гэхэдэ, манай партийна организацида партийно-эмхидхэлэй ба политическэ хүдэлмэри хангалтагүйгөөр табигдаһан байна.

Партийна суглаач түсэбэй ёһоор, саг болзор соогоо үнгэргэгдэнэгүй. Жэшээлхэдэ, июниин 3-да зарлагдаһан партийна суглаан коммунистнуудай хүсэд сугларaaгүй дээрэһээ хоёр дахин хойшолуулагдажа, арайхан гэжэ июниин 7-до үсөөхэн коммунистнуудай хабаадалгатайгаар үнгэргэгдэһэн байна. Тэрэшэлэн июлиин 5-да зарлагдаһан суглаан июлиин 11-дэ ёһо тэдыгээр үнгэргэгдэбэ. Гадна, колхозойнгоо ажахые саашадань хүгжөөхэ талаар шухала асуудалнуудые, парторганизациинтаа хүдэлмэриин асуудалнуудые коммунистнууд өөһэдынтөө үүсхэлээр партийна суглаан дээрэ табидаггүй, харин имагтал ВКП(б)-гэй айкомоор дурадхагдаһан асуудалнуудые юрэнхыгөөр хэлсэжэ, «һайшаагаад» лэ үнгэршэдэг юм.

Залуу коммунистнуудые хүмүүжүүлгэдэ анхарал табигданагүй. Д. Жугдурова, Г. Гармаев гэгшэд 1942—1943 онуудһаа хойшо мүнөө хүрэтэр ВКП(б)-гэй гэшүүнэй кандидадууд зандаа юм. Эдэ коммунистнууд партида орохын түлөө ямаршье бэлэдхэл хэнэгүй. Идейно-политическэ хэмжээгээ тэдэнэр огто дээшэлүүлнэгүй. Теэд парторганизациин секретарь нүхэр Цыренов эдэ бүгэдэдэ һаналаа табинагүй.

Мүн гэшүүдэй түлбэри саг болзор соогоо түлэгдэнэгүй. Жэшээлхэдэ, ВКП(б)-гэй гэшүүн нүхэр Батуева 20 һарын туршада партийна гэшүүнэй түлбэри түлөөгүй байха юм. Теэд нүхэр Батуева тухай асуудал мүнөө болотор партийна суглаан дээрэ табигдаагүй. Гадна дурсагдагша коммунистнууд Жугдурова, Гармаев, Батуева гэгшэдтэ партийна даалгабари үгтэдэггүй, партийна суглаандашье байлсадаггүй юм.

Партийна бюрогой заседани тон үсөөн үнгэргэгдэнэ. Партийна бюрогой гэшүүд хоорондоо уялгануудаа хубааригаагүй, хэниинь ямар участогай түлөө хэрюусаха ёһотойб гэжэ мэдэхэгүй байна. Партийна организаци комсомольско организациие хүтэлбэрилдэггүй юм.

Олониитэ колхознигуудые коммунистическээр хүмүүжүүлхэ асуудал һулаар табигданхай. 20 гаран агитаторнууд хүдэлмэрилдэг гэжэ тоологдодог болобошье, агитационно-ойлгуулалжын ямаршье хүдэлмэри ябуулагданагүй. Фермэнүүд ба бригаданууд дээрэ ханын газетэ, «дайшалхы хуудаһанууд» гаргагданагүй.

Колхозой радиоузел хүдэлмэрилнэгүй. Дэрэстэйн сомоной хүдөөгэй библиотекэ (даагшань нүхэр Цыренова) ехэнхидээ суургатай байдаг.

Партийна организациимнай секретарь нүхэр Цыренов Дэрэстэйн сомоной Соведэй түрүүлэгшын тушаалтай байха юм. Теэд тэрэнэй алишье хүдэлмэриие абаад үзэхэдэ, ехэ дутагдалтай байна. Партийна организациимнай хүдэлмэриие һайжаруулхын тула ВКП(б)-гэй Зэдын айком бидэндэ зохихо туһаламжа үзүүлхэ бэзэ гэжэ найдагдана.

Ц. Жимбиев.

Зэдын аймагай «Коммунизм» колхоз.

Днепропетровско автомобильна завод.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хабсаралгын цех соо. Түрүү зэргэдэ—эрхим хабсаргагша комсомолец И. Мирошниченко Каховско ГЭС-тэ эльгээгдэхэ машина хабсаргахадаа, халаан соогоо хоёр нормо дүүргэнэ.

ТАСС-эй фотохронико.

Шахтёрнуудай Үдэрэй хүндэлэлдэ

Галуута нуурай шахтын горнягуудай дунда шахтёрой Үдэрые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрбэ.

Шахтёрнууд тухай парти, правительствын ба нүхэр Сталинай өөрынь үдэр бүриин анхарал ородолгодо харюу болгон, шахтёрнуудай Үдэрэй хүндэлэлдэ түсэбһөө гадуур хэдэн мянган тонно шулуу нүүрһэ малтажа орондоо бэлэглэхэбди гэжэ суглаан дээрээ шахтёрнууд нэгэн доро мэдүүлһэн байгаа. Шахтёрнуудай үгэ бодото дээрээ бэелүүлэгдэнэ. Тэдэнэр июлиингээ даалгабариие болзорһоо урид дүүргээд, тэрээнһээ гадуур үндэр шанартай ехэхэн хэмжээнэй шулуу нүүрһэ республикын предприятинуудта эльгээгээ.

Гансал № 2 шахтын коллектив июлиин түсэбһөө гадуур 200 вагон шулуу нүүрһэ малтажа, коллективэйнгээ дунда түрүү һуури эзэлээ. Энэ шахтада механизмууд хүсэд хэрэглэгдэдэг болонхой.

Машинист нүхэр Никонов ажалайнгаа бүтээсые дээшэлүүлжэ, үнгэрһэн һара соо хэдэн мянган тонно шулуу нүүрһэ түсэбһөө гадуур малтаба. Мүн нүхэр Ардуев һарынгаа түсэбые 150 процент дүүргээ. Горно мастернууд нүхэд Ростов, Кармиличев гэгшэд эрхим эмхидхэгшэд байһанаа харуулаа.

П. Хантаев.

Хэблэгшэдэй амжалта

Гүрэнэй типографиин коллектив социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлэн, энэ жэлэй үнгэрһэн һарануудта һайнаар хүдэлмэрилжэ, хахад жэлэйнгээ түсэб үлүүлэн дүүргэһэн, 51200 түхэриг гүрэнэй мүнгэ арбилһан ба түсэбһөө гадуур 22300 түхэригэй олзо оруулһан байна. Мүн энэ үе соо хүдэлмэришэдэй ажалай бүтөөсэ нилээд ехээр дээшэлээ.

Мүнөө тус коллектив Улан-Удын бүлэг предприятинуудай хандалгада харюу болгон, 1951 онойнгоо түсэбые декабриин 21 хүрэтэр дүүргэхэ уялга абаад, үшөө түргэн темптэйгээр ажаллажа байна. Хоёрдохи кварталай түсэбые 139,6 процент дүүргэһэн ном хабтаһалдаг цех мүрысөөндэ түрүүлжэ ябана.

Тиихэдэ, абаһан уялгаяа бэелүүлэн стахановецууд—хэблэгшэд Ставская, Гордеев, Щербаков, Коденов болон бусад һараһаа һарада, үдэрһөө үдэртэ нормоёо 150—180 процент хүрэтэр дүүргэдэг. Ном хабтаһалагшад Давыдова, Курбатова, Тумаков, наборщигууд—Голубева, Вилюжанина, Попов, линотипистнууд Буркова болон бусад даалгабаринуудаа мүн лэ нэгэ хахад ба хоёр дахин үлүүлэн дүүргэнэ.

Т. Турлакова.

СОВЕТСКЭ ЛИТЕРАТУРА ШЭНЭ ДЭБЖЭЛТЫН ЗАМААР ЯБАНА

«Звезда» ба «Ленинград» гэжэ журналнууд тухай ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй түүхэтэ тогтоолой гараһанһаа хойшо табан жэл болобо. Энэ үе хадаа коммунизм байгуулагша советскэ арадай шэнэ шэнэ илалтануудай үе мүн. Дайнай һүүлэй сталинска табанжэлэй асари ехэ зорилгонууд амжалта түгэсөөр бэелүүлэгдэжэ, коммунизмын түүхэтэ барилганууд Волга, Днепр, Аму-Дарья дээрэ, Туркмениин губи талаар, Крымэй дайдаар бодхоогдожо захалаа. Советскэ арадай шэн габьяата, зориг түгэлдэр ажал мандажа, суурхажа байна. Агууехэ зорилго агууехэ хэрэг түрүүлнэ.

«Хэрбээ феодальна байгуулалта, удаань буржуази болбол өөһэдынгөө һалбаралтын үедэ шэнэ байгуулалтын тогтоһониие баталһан ба тэрэнэйнгээ һалбаралтые магтан дуулаһан искусство ба литература бии болгожо шадаа юм һаань, бидэнэр, хүн түрэлтэнэй болбосоронгы ба соёл культурын түүхэдэ бии байһан бүхы эрхим шэнжэнүүдые бэедээ шэнгээһэн шэнэ социалистическэ байгуулалта болбол дэлхэй дээрэ эгээл түрүү литература зохёохо, хуушан сагай зохёолнуудай тон эрхим жэшээнүүдһээ холо үлүү һайн литература зохёохо бүришье ехэ арга хүсэтэй байнамди» (А. Жданов).

Үнэхөөрөө. ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй сэсэн мэргэн заабаряар хүдэлмэриингөө туг хэжэ, советскэ уранзохёолшод үнгэрһэн табан жэл соо манай үеын агууехэ, алдарта хэрэгүүдые магтан түүреэһэн гайхамшагта зохёолнуудые арад зондоо бэлэглэн үгөө. В. Ажаевай «Москваһаа холо». Г. Николаевагай «Жатва», С. Бабаевскиин «Газар дээгүүр сарһан гэрэл», П. Павленкын «Жаргал», М. Ауэзовой «Абай», С. Мукановай «Ботагоз», Н. Рыбагай «Переяславкса Рада», О. Гончарай «Туг баригшад»,—мүнөө сагые ба түүхын али-нэгэн һайхан хуудаһые харуулһан, гүнзэгы удхатай, уранһайханайнгаа талаар дээдэ хэмжээдэ байһан зохёолнуудые хуу баранииень миин тоолоходошье дан олон. Сталинска шан абагшадай дунда агууехэ ород арадай түлөөлэгшэд түрүүтэйгээр Советскэ Союзай олон национальна уранзохёолшод бии. Энэ хадаа социалистическэ байгуулалтын, Ленин—Сталинай национальна политикын мандаһан имагтал манай агууехэ орондо байжа болохо юм.

* * *

«Звезда» ба «Ленинград» журналнууд тухай ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй тогтоол ба нүхэр А. А. Ждановай элидхэл болбол советскэ литературын шэнэ һалбаралтые зааһан түүхэтэ документнүүд мүн. Парти болбол советскэ литературын үмэнэ ямар зорилгонуудые табинаб гэжэ эндэ тодо һонороор харуулагдажа, советскэ литературын ажал-ябуулагшадай хэтынь программа болоо.

Ленин—Сталинай парти манай орондо коммунизм байгуулгые хүтэлэн зорюулагша булаг ехэ хүсэн мүн. Парти болбол энэ түүхэтэ хэрэгые бэелүүлхын тула бүхы арга хэрэгсэлнүүдые элсүүлнэ. Советскэ литература — эдэ арга хэрэгсэлнүүдэй нэгэн гээшэ. Эгээ иимэһээ манай литература хадаа «арадай интересүүдһээ, гүрэнэй интересүүдһээ ондоо, бэшэ ямаршье интерес үгы байна».

ВКП(б)-гэй Центральна Комитет өөрынгөө түүхэтэ тогтоол соо дайнай һүүлэй үедэ «Звезда» ба «Ленинград» журналнуудта, зарим уранзохёолшодой творчестводо бии байһан идеологическа хазагайралнуудые бута сохижо, советскэ литературын хүгжэлтын замые гэрэлтүүлэн табяа һэн. Энэ тогтоолой удхаар хадаа советскэ литература гээшэ манай социалистическэ үнэн бодото байдалые урагшаа жүдхэһэн замаарнь харуулжа, арад ниитые коммунистическэ ёһоор хүмүүжүүлхэ, буржуазна идеологиие ходоодоо сохихо һүр зорилготой. Советскэ литература болбол коммунизмын агууехэ байшан бодхоожо байһан ажалша арадай гүнзэгы патриотизм, эрэлхэг зориг, баатар ажалые харуулхадаа «...манай арадые ганса мүнөөдэр байһаарнь бэшэ, харин үглөөдэрынь хаража харуулха» ёһотой. (А. Жданов).

Партиин хүтэлбэрилхы нүлөөниинь манай литературада илангаяа тодоор харагдана. Жэл бүхэндэ олгогдодог Сталинска шан абагшадай гайхамшагта зохёолнууд, үдэр бүри ургажа байһан залуушуулай бэлиг шадабари, литератураяа хүндэлжэ, үргэжэ байдаг советскэ уншагшадай халуун анхарал—эдэ бүгэдэ хадаа советскэ литература жэлһээ жэлдэ, һарапаа һарада ургажа, мандажа байна гэжэ гэршэлнэ.

Литература тухай, мүн удаалуулан театр, музыка, кино тухай партиин заабаринууд манай орон дотор бүхы идеологическа хүдэлмэриин шэнэ, хүсэтэ ургалтые хангаа. Творческо хүдэлмэрилэгшэдые шэнэ-шэнэ зохёолнуудые байгуулха, тэдээн соогоо манай гайхамшагта мүнөөдэрые, бүришье һайхан үглөөдэрые гүнзэгыгөөр харуулха хэрэгтэ зорюулхатаяа хамта, эдэ документнүүд идеологическа хүдэлмэридэхи алдуунуудые, хазагайралтануудые элирүүлээ, Баруунай үжэжэ һандаржа байһан культурын үмэнэ һүгэдэлгые хобхо сохёо, түрэл Эхэ ороноо мэдэхэгүй, өөрын нюургүй, космополидуудые элирүүлхэ арга манай арадта олгоо.

Идеологическа асуудалнуудаар партиин ЦК-гэй тогтоолнуудай түүхэтэ удхашанарынь юуб гэхэдэ, манай үедэ, коммунизм байгуулгын үедэ арад ниитые коммунистическэ хүмүүжүүлгын хүндэтэй ба харюусалгатай зорилгые дээрэ үргэжэ, тэрэнь бэелүүлэгдэжэ байна.

«Манай литература, кино ба искусствын бусад һалбаринууд советскэ үеын хүнүүдэй хэжэ байһан юумын ба хүдэлмэриин идейнэ удхые образууд соогоо элирүүлэн харуулдаг зохёолнуудаар улам бүри баяжажа байна. Бодото искусство гээшэ ойлгосотой ба хүнэй ухаан сэдьхэлдэ гүнзэгы тэмдэг үлөөдэг, тиимэһээ советскэ искусстводахи мүнөөнэй дэбжэлтэ хадаа советскэ арадые коммунистическэ ёһоор хүмүүжүүлхэ хэрэгтэхи амжалтануудые хүгжөөхэдэ угаа ехэ удхашанартай. Советскэ искусство болбол манай агууехэ Эхэ ороной хэрэгүүд ба үдэрынь толоруулан, оронойнгоо хилэһээ улам бүри саашаа нэбтэрэн ороно...» (В. М. Молотов).

* * *

Олонациональна советскэ литературатай нэгэн хамта манай бурят-монголой социалистическэ литература алхалан ябана. ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй түүхэтэ тогтоол бурят-монголой советскэ литературын хүгжэлтын шэнэ үеые мандуулба. Тэрэ документын гараһанһаа хойшонхи табан жэл соо манай литературын алтан фонд болбол хэдэн олон һайн зохёолнуудаар баяжаа.

ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоолой гайхамшагта нүлөөе гэршэлһэн түүхэтэ нэгэ событи — 1950 оной эсэстэ Москва городто бурят-монгол советскэ литературын недели болоһон байна. Энэ хадаа ёһотоороо түүхэтэ удхашанартай байгаа. Юуб гэхэдэ, бурят-монгол арад Октябрьска революциин урда тээ өөрын бэшэмэл литературагүй байхаһаа гадна, өөрын бэшэг үгы байһан аад, имагтал советскэ засагай жэлнүүдтэ, Ленин—Сталинай национальна политикын мандаһанай ба агууехэ ород арадай баян һайхан культурада дүтэлэн ороһоной ашаар формоороо национальна, удхаараа социалистическэ культура байгуулаа. Энэ культурынь, тусхайлан хэлэхэдэ, бурят-монголой шэнэ, советскэ литературынь амжалта тон ехэ.

Партиин сэсэн мэргэн заабаринуудые бэелүүлэн, манай түрүү уранзохёолшод советскэ үедөө таарамжатай һайн зохёолнуудые бэшээ. Бурят-монгол советскэ литературын үндэһэ һуури табигша хуушанай уранзохёолшо Хоца Намсараевай «Үүрэй толон» гэжэ роман тэрэнэй бэшэһэн бүхы зохёолнуудай эрхим дээжэнь боложо, манай литературын фонддо ороо. Бэлигтэй прозаик ба поэт Жамсо Тумуновай «Нойрһоо һэриһэн тала» гэжэ роман Москвада болоһон вечернүүд дээрэ үндэр сэгнэлтэ абаад, центральна газетүүд ба журналнуудта магтуулаа. Поэт Цэдэн Галсановай «Ангарай военком», «Ази дээгүүр мандаһан гэрэл» гэхэ мэтын поэмэ ба шүлэгүүд бурят-монгол поэзиин удхааарaашье, мүн харуулһан темээрээшье угаа ехэ, угаа үргэн боложо, ёһотоороо эрэлхэг, поэзи болоһыень гэршэлнэ.

Манай литературын урагшатай һайнаар хүгжэжэ байһыень залуу хүсэнүүдэй гайхамшагаар ургажа байһан ябадал харуулна. Цыденжап Жимбиев, Дамба Жалсараев ба бусад залуушуул түрүүшын уранзохёолшод Дольёон Мадасон, Данри Хилтухин, Семен Дунаевтай нэгэн хамта ябажа, һайн зохёолнуудые бэшээд, Москвада ошолой тэмдэглэгдээ.

ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй тогтоол мүн бурят-монгол литературоведениин һуури табиха хэрэгтэ тон ехэ үүргэ дүүргээ. Һүүлэй жэлнүүдтэ Михаил Хамгановай «Бурят-Монголой советскэ литература» ба Александра Тантовагай «Хоца Намсараевай творчество» гэһэн шэнжэлгын хүдэлмэринүүд бэшэгдээ.

Бурят-Монголой советскэ литература шэнэ дэбжэлтын замаар ябана. Энэ зам дээрэ гарахын түлөө литературада байһан идеологическа алдуунууд ба хазагайралтануудые элирүүлхэ талаар манай литературна ниитэ бүхы арадтаяа хамта ехэ хүдэлмэри ябуулаа. Буржуазно-националистическэ шэн-лэлтэй алдуунууд, бурядай хуушанай байдалые һайдхаха гэһэн һанаа-дэлгэнүүд, — эдэ мэтын алдуунуудые элирүүлэн шүүмжэлэгдэжэ, бурят-монгол советскэ литературын хүгжэлтын шэнэ алхам хэгдээ.

Зүгөөр, бурят-монгол литературын амжалтануудай хэды ехэ байбашье, бүхы юумэн хэгдээ гэжэ һанахада амарха эрхэ ябадал үгы байна. Москвада болоһон декадын үедэ манай литературада дутуунууд ехэ олон гэжэ харуулаа.

Бурят-Монголой АССР болбол советскэ засагай жэлнүүдтэ хүсэтэй индустриально-аграрна республика болоо, национальна кадрнууд угаа олоор ургаа, колхозно байдалда гайхамшагта хубилалтанууд болоо. Бурят-Монголой ажалшад бүхы советскэ арадтаяа хамта мүнөө коммунизмын агууехэ барилганuудта халуунаар хабаадалсажа, шадал хүсэн соогоо тэмсэнэ. Теэд эдэ бүгэдэ хадаа манай уран зохёолнууд соо бирагүйгөөр харуулагдана, зүбхэн хэлэхэдэ, эдэ темэнүүдые абаха гэһэн миил түрүүшын алхамууд хэгдэнхэй. Бурят-Монголой драматурги ба хүүгэдэй литература, критикэ ба литературоведени үшөөл ехэ гээгдэлтэй.

ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй тогтоолые саашадаа хүтэлбэри болгон, советскэ ажабайдалай мүнөөдэр байһаарнь, үглөөдэр ямар һайхан болохоорнь гүнзэгы һайнаар, уранһайханай аргаар харуулха гээшэ манай уран зохёолшодой урда байһан харюусалгата зорилго мүн. Энээниие дүүргэхэ арга хүсэн бидэндэ дүүрэн бии. Ленин—Сталинай партиин хүтэлбэри, арад олониитын халуун дэмжэлгэ — хэрэг бүтээлгын һуури, ... руул замые харуулан, бата тулгуури болоно.

Бурят-Монгол советскэ литературын шэнэ дэбжэлтын түлөө бүхы хүсөөрөө, бүхы эрдэмээрээ оролдохо — иимэ арюун зорилгые бидэндээ табиха шухала. Энэ хадаа манай арадай туһада, гүрэнэй туһада зорюулагдана.

Туйлаһанаараа һанаагаа амаралгүй, ходо урагшаа зүдхэхэ гээшэ советскэ хүнүүдэй гол шанарынь мүн. Арадтаяа нэгэн хамта амиралгүй ябагша уранзохёолнуудай урда энэ зорилго табигдана. Гэхэтэй хамта, бидэнэр болбол советскэ идеологиин сэбэр һайхан байхын түлөө тэмсэлээ бүри бааханшье һуларуулха ёһогүйбди. Энээн түлөө хайда партийна хэблэл ходоол һануулна. «Правда» газетэдэ толилогдоһон украинска поэт Сосюрын ба ленинградска поэт Прокофьевой идеологическа алдуунууд тухай статьянууд бидэ бүгэдые һэргылхэ ёһотой.

Советскэ литература болбол угаа ехэ хүсэтэй идеологическа зэбсэг. Тэрэнэй гол зорилгонь советскэ хүнүүдые коммунистическэ ёһоор хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ партида туһалха ябадал мүн. Тиимэһээ советскэ литературада идейнэ ... дуу гү, али тодо бэшэ юумэ гэжэ байха ёһогүй. Советскэ идеологиин сэбэр байхын түлөө, али баа буржуазно-националистическэ болон бусад хазагайралтануудай эсэргүү большевистскэ эрид тэмсэл, критикэ ба самокритикые үргэнөөр дэлгэрүүлгэ —советскэ литературна ажал-ябуулагшадай үдэр бүриинь оролдолго, үдэр бүриинь хүдэлмэри мүн.

Ц. ОЧИРОВ.

Партийна һуралсалай шэнэ жэлые эрхимээр угтаха

ВКП(б)-гэй Улан-Удын Городской райкомой IV пленум болоо. Партийна гэгээрэлэй системэдэ һуралсалай жэлэй дүнгүүд ба һуралсалай шэнэ жэлдэ бэлэдхэхэ талаар районой партийна организациин зорилго тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдэбэ. Тус асуудалаар ВКП(б)-гэй тус райкомой секретарь нүхэр Кирдяшкин элидхэл хээ.

Элидхэлшэ ба үгэ хэлэгшэд партийна һуралсалай үнгэрэгшэ жэлэй зарим тэды амжалтануудые тэмдэглэхэ зуураа, коммунистнуудай һуралсалда үзэгдэһэн дутагдалнуудые хурсаар шүүмжэлээ. Партийна һуралсалай шэнэ жэлдэ һайнаар бэлдэхэ тухай асуудалда пленум гол анхаралаа хандуулаа. Партийна һуралсалай шэнэ жэл городской районд октябриин 1-һээ эхилхэ байна. Тиимэһээ мүнөөнһөө эхилээд партийна организаци бүхэн хэн коммунистынгээ политическэ ямар һуралсалда хабаадаха дуратай байһаниие тодорхойлхо, занятинуудые үнгэргэхэ гэр байранuудые түхеэрхэ, һурагшадые литературaар гүйсэд хангаха, пропагандистнуудайнгаа составые дахин хаража үзэхэ зэргэтэй. Марксизм-ленинизмые бэеэ даагаад шудалагшадай тоо һуралсалай шэнэ жэлдэ улам олошорхо байна. Тиимэһээ теоретическэ бэлэдхэл һайнтай пропагандистска дүй дүршэл ехэтэй консультантнуудые шэлэн олохо тон шухала гэжэ пленум тэмдэглэбэ.

Марксизм-ленинизмын үдэшын университедтэ, партийна үдэшын һургуулида районой партийна, советскэ кадрнууд олоороо һураха болоно.

Парторганизацинууд хадаа партийна һуралсалые саг үргэлжэ хүтэлбэрилжэ, пропагандистнуудта бодото туһаламжа үзүүлжэ байха зэргэтэй гэжэ пленумэй тогтоол соо хэлэгдэнэ.

Барилгын материалнуудые буруугаар гаргашална

(Редакцида бэшэг)

БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолой ёһоор, Бурмонкоопсоюзай правлени (түрүүлэгшэнь нүхэр Доржин) республикынгаа бүхы колхозуудта аймпотребсоюзуудай системээр дамжуулан барилгын материалнуудые тарааха уялгатай байгаа.

Гэбэшье, энэ хэрэг бодото дээрээ хүсэд бэелүүлэгдэнэгүй. Зарим аймпотребсоюзуудай складта барилгада хэрэгтэй хадааһан, цемент, алебастр, замазка ба мүн сонхын шэл оройдоо байхагүй. Бурмонкоопсоюз малай барилганууд та шухала хэрэгтэй барилгын материалнуудые захиһан колхозуудта эльгээнгүй, харин товарайнгаа эрьесын түсэбые дүүргэхын тула дуратай тээшээ эльгээжэ, рознично гуримаар худалдадаг байна.

Барилгын материалнуудай үгы дээрэһээ Хэжэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой, Кабанскын, Түнхэнэй, Баргажанай аймагуудай зарим колхозуудай элдэб барилганууд зогсошонхой. Бичурын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоз нүүжэ ерэгшэдтэ гэрнүүдые заһабарилха гээд халааһа оложо шадаагүй. Энэ баримта тэндэхи аймпотребсоюзай хүтэлбэрилэгшэдэй даалгабарита хэрэгтээ хайша хэрэгээр хандаһаниие гэршэлнэ. Аймсоведэй гүйсэдкомой хүдөөгэй ба колхозно барилгануудай таһаг энэ хэрэгтэ мүн лэ анхаралаа табяагүй гэжэ энээн дээрэһээ элирнэ. Тэрэшэлэн, Түнхэнэй, Кабанскын, Хэжэнгын, Зэдын аймсоведэй гүйсэдкомуудай хүдөөгэй ба колхозно барилгануудай таһагууд аймпотребсоюзда ороһон барилгын материалнуудые хинан шалгаад, хэрэгтэй газарнуудтань ябуулхын тула колхозуудай правленинүүдтэ мэдээсэдэггүй байшоо.

Дээрэ дурсагдаһан дутуунуудаа усадхаха хэрэгтэ Бурмонкоопсоюзай системэ анхаралаа табижа, барилгануудай материалнуудые хэрэглэгдэхэ газартань эльгээжэ байха уялгатай.

М. Майоров.

Партгруппоргнуудай семинар

Аймагай колхозуул ба предприятинуудай партгруппоргнуудай нэгэ үдэрэй семинар Иволга тосхондо болоо.

Семинарта хабаадагшад партгруппануудай яажа эмхидхэгдэдэг ба тэдэнэй үүргэ тухай, уласхоорондын байдал тухай лекцинүүдые шагнаа. Хүдэлмэриингөө дүй дүршэл тухай Хрущёвой, Гильбирын сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхозуудай партгруппоргнууд нүхэд Колмаков, Норбоев гэгшэд хөөрэжэ үгөө.

Малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэл

Халирхай хүтэлбэриин хойшолонгууд

Хэжэнгын аймагай Доодо-Худа[illegible] сомоной Ворошиловай нэрэм[illegible] колхоз (түрүүлэгшэнь [illegible]АССР-эй Верховно Соведэй депутат нүхэр Б. Гомбоев) адуу ма[illegible] типовой дулаан байраар хан[illegible] удхашанарые һайн мэдэжэ, [illegible]техническэ барилга муу бэшээр [illegible]уужа байна. Энэ колхоз байг[illegible] ондо 200 толгой малай баг[illegible] 2 типовой байра бари[illegible] дүүргээ. Тиихэдэ үшөө 12 ба[illegible]нууд хэгдэжэ эхилэгдэнхэй. [illegible] колхоз гансахан малай байра [illegible] бэшэ, мүн колхознигуудтаа [illegible] гаран шэнэ гэрнүүдые бари[illegible] дүүргүүтэй байха юм. Мүн [illegible]оойнгоо правлениин гэрые [illegible] дабхар болгожо байна.

[illegible] аймагые бүхы дээ[illegible] абаад үзэхэдэ, колхо[illegible] 280 адуунай багтаха 6 [illegible], 1000 үхэрэй 10 байра, [illegible] тугалай 8 байра, 16100 хони[illegible] 29 байра, 100 толгой га[illegible] 4 байра ба 14300 шубуунай [illegible] байра бариха түсэбтэй юм. Энэ [illegible] барилга бүтээхын тула 22100 [illegible]бометр барилгын модон, 3378 [illegible]бометр хюрөөдэһэн модон, [illegible] хэһэг хирпиисэ бэлэдхэгдэ[illegible] шэргэтэй байгаа. Тиихэдэ 1950 [illegible] баригдажа эхилһэн 700 тол[illegible] малай багтаха 7 байра [illegible] баригдажа дүүргэгдэхэ ёһо[illegible] байһан юм. Хамтадаа аймаг [illegible] 91 байра баригдаха байһан [illegible], мүнөө миил 2 байра баригдаа. [illegible] колхозуудта саг үргэл[illegible] 16 бригада 200 хүнһөө бүрид[illegible] ёһотой байгаа. Мүнөө 40—[illegible] хүнһөө бүридэһэн оройдоо 6 [illegible] худэлмэрилнэ. Тиихэдэ[illegible] бригадынхид барандаа [illegible]техническэ барилгада худэлмэ[illegible]гүй, зариманиинь хүүргэ, тэр[illegible] мэтын ондоо юумэ хэдэг. [illegible] зоотехническэ барилга[illegible] худэлмэрилэгшэдтэ ажалай [illegible] түсэб, нормо гэжэ байха[illegible]. Тиимэһээ али нэгэн дарханай [illegible] хэды процент дүүргэһые [illegible] аргагүй.

[illegible] олохон колхозуудта [illegible] оноор баригдаһан типо[illegible] барилганууд мүнөө хүрэтэр за[illegible]лагдангүй, үмхиржэ байдаг. [illegible] баримтанууд Дээдэ Хэжэн[illegible] сомоной «Манай ажал» ба [illegible]гын сомоной Сталинай нэ[illegible] (түрүүлэгшэнь нүхэр Ши[illegible]) колхозуудта үзэгдэнэ. [illegible] нэрэмжэтэ колхоз хадаа [illegible] соогоо эгээн томо колхозуу[illegible] юм. Зоотехническэ бүхы [illegible]нуудай 30—40 процентнь [illegible]гдэхэ байна. 30 дархашуул[illegible] бүридэһэн барилгын бригада [illegible] худэлмэрилхэ байһан аад, миил арбаад хүн худэлмэрилнэ. Тус бригадын ямар ажал хэжэ байһыень колхозой правленишье, партийна организацишье мэдэдэггүй. Иимэ харюусалгагүй байдалай эсэстэ барилгын бригадын бригадир байһан Ш. Ринчинов хэдэн зуун дараанса хахалаад, мүн нэгэ гэр баряад, худалдажархёо. Гадна, малайнь зунай байрада һарабша, сарай байдаггүй. Тиимэһээ бороо хурын ороходо малынь шэрбэгдэдэг байна. Июлиин 1-дэ нэгэ сүүдхэ бороогой ороходо 300-гаад хонидынь зууража үхөө. Теэд колхозно нниитын малда иимэ харюусалгагүйгөөр хандаһан колхозой правлени, ОТФ-е даагша Д. Батомункуев болон бусадые харюусалгада хабаадуулхын орондо аймагай хүдөө ажахын таһагай ветврач Маханчеев ба комиссиин бусад тэшүүд хонид «гэнтын аюулһаа үхөө» гэжэ тоолоод орхёо. Тэрээнһээ байтагай госстрахын аймагай таһагһаа үхэһэн хонин бүхэнэй түлөө 75 түхэриг абаха зорилготойгоор документ тааруулагдажа байха юм. Аймагай бусад колхозуудаар иимэ ушар огто тохёолдоогүй, тиимэһээ хонидынь «гэнтын аюулһаа» бэшэ, харин ээзн бусаар харууһалагдаһан дээрэһээ үхөө гэжэ элирнэ бшуу. Правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Ширабонһоо:—Юундэ хонидоо зуураабат?—гэжэ асуухада:—Үгы юрэдөө һайндэр байгаад, архил ехэдээ гээшэ бэзэ,—гэжэ харюусана.

—Хэды хони гэмтэ хүнүүд түлэхэб?

—Гэнтын аюул болоо ха юм даа, нэгыешье түлүүлхэгүй гэжэ правлениин гэшүүд шиидхээбди...

Тиихэдэ гэмтэ нюурнуудай энэ бузар муухай һэдэлгэнүүдые партиин айком ба аймгүйсэдкомой, тэрэнэй хүдөө ажахын таһагай хүтэлбэрилхы худэлмэрилэгшэд барандаа зүбшөөгөөд һууна. Тиин Хэжэнгын аймагта зоотехническэ барилга хэлгые харюусалгатай ба шухала хэрэг гэжэ тоодоггүй [illegible] байһаниинь элирнэ. Тэрэшэлэн хүдөө ажахын таһагайхид зоотехническэ барилгада анхаралаа огто хандуулнагүй.

Иимэ темптэйгээр зоотехническэ барилга хэхэ болоо һаа, эндэхи колхозууд ерэхэ үбэл малаа мүн лэ муугаар үбэлжүүлхэ, үхүүлхэ ба турааха болоно бшуу. Тиимэһээ дутагдалнуудаа һайса мэдэржэ, тус аймагай ба колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд зоотехническэ барилгые эрид хурдадхаха уялгатай.

Б. Шаралдаев, «Б. М. үнэн» газетын корреспондент.

Малдаа дулаан байра баринагүй

[illegible]риин аймагай «Улаан Бургал[illegible]» гэжэ томодхогдоһон колхоз [illegible]гээ адуу малда дулаан бай[illegible] бариха хэрэгтэ анхаралаа ба[illegible] хандуулна. Энэ колхозой бү[illegible] малайнь хахадһаань олонхинь [illegible] ба муу байрада үбэлжэдэг. [illegible] Үнгэрэгшэ үбэлжэлгын турша [illegible] колхозой олон толгой мал [illegible]шье тэжээлээр дутамаг дээ[illegible] бэшэ, мүн хүйтэн байрада [illegible] дээрэһээ үбшэлжэ үхэ[illegible] байгаа. Теэд тус колхозой хүтэлбэрилэгшэд нёдондонойнгоо лутагдалһаа ямаршье тобшолол хээгүй, малай дулаан байра барилгые үшөөл тоодоггүй зандаа һуужа байна. Гансашье малнуудынь бэшэ, мүн малшад хүйтэн, задагай байрада жэлһээ жэлдэ үбэлжэдэг юм. Колхозой правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Ванданов үсөөхэн хүнһөө барилгын бригада эмхидхээд лэ һанаагаа амаршоо.

Б. Бадмаев.

„Бурят-Монголой үнэндэ“ бэшэһэнэй һүүлээр

„[illegible]о тэдыгээр хүтэлбэрилгын хойшолонгууд“

Иимэ гаршагтайгаар манай га[illegible] июлиин 15-най номерто толи[illegible]һон статья соо Хориин айма[illegible] хүдөөгэй олонхи клубууд [illegible]шадай культурна эрилтые [illegible] шаданагүй гэжэ хэлэгдээ [illegible].

Статья соо дурсагдаһан лу[illegible]нуудые усадхахын тулада [illegible] хэмжээнүүд абтаа. Мүнөө [illegible]һайхзнай самодеятельностиин [illegible] аймагай колхозуудта ба үбһэ хуряалгын хүдэлмэридэ ябажа байһан МТС-үүдэй хүдэлмэришэдые культурна хүдэлмэреэр хангахаа гаранхай.

Аймагай ажалшадай дунда лекционно хүдэлмэриие шангадхаха асуудалаар культурно-гэгээрэлэй лекторско группын зүблөөн болоо,—гэжэ манай редакцида ВКП(б)-гэй Хориин айкомой секретарь нүхэр Болдохонов мэдээсэбэ.

„[illegible] гуримгүй хүдэлмэриин хойшолонгууд“

Иимэ гаршагтай статья манай [illegible] июлиин 18-най номерто то[illegible]доо һэн.

Статья соо Хэжэнгын аймагай [illegible] колхозуудай үбһэ хуряал[illegible] ба силос даралгын хүдэлмэ[illegible] хангалтагүйгөөр ябуулжа [illegible] тухай хэлэгдэһэн байгаа.

Манай редакцида Хэжэнгын [illegible]ай гүйсэдкомой түрүүлэг[illegible] нүхэр Холбоевой мэдээсэһэнэй [illegible], статья соо заагдаһан баримтанууд бултадаа тодороо. Тэжээл бэлэдхэлэй түсэбые заатагүй дүүргэхын түлөө үбһэ сабшалга дээрэ мори унаа ба хүнүүдые хүсэдөөр гаргаха талаар хэмжээнүүд абтажа байна. Үбһэ хуряалгын хүдэлмэриин шанарые хинахын тула хүдөө ажахын таһагай, зооветучастогууд болон пунктнуудай зооветмэргэжэлтэдтэ колхозууд даалгагдажа үгтөө.

НОВОСИБИРСКЭ ОБЛАСТЬ. Үүлтэртэ гахай үсхэбэрилгын Мошковско совхоз бүхы талаараа хүгжэнги, томо ажахы мүн. Сибирскэ хойто үүлтэрэй ашаг шэмэ ехэтэ гахайнууд эндэ үсхэбэрилэгдэнэ. Тус совхоз зүүн зүгэй хэдэн областьнуудай совхозууд ба колхозуудые гахайгаар хангана.

Мошковско совхозой коллектив малажалые хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсэбые бүхы түрэлэй малаар болзорһоонь урид дүүргээ. Энэ оной 5 һара хахад соо тус совхоздо нэгэ эхэ гахайһаа дунда зэргээр 8,9 поршоонхо абтаба. Хоёр һаратай поршоонхын дунда зэргын шэгнүүр 16 килограмм болоно.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: совхозой гахай тэжээхэ отделениин эрхим гахайшадай нэгэн комсомолка Евгения Лататуева сибирскэ хойто үүлтэрэй гахайнуудые концентрадаар тэжээжэ байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Багшанар экскурси хэбэ

Зунайнгаа амаралтын үедэ Улан-Удэ городой, Заиграйн, Байкало-Кударын, Мухаршэбэрэй, Хойто-Байгалай ба бусад аймагуудай һургуулинуудай 50 шахуу багшанар туристска путёвконуудаар манай Эхэ орокой столица — Москва экскурсида ошоһон байна.

Тэдэнэр 10 үдэрэй туршада столицынгаа түүхэтэй, ажабайдалтай ба нангин зүйлнүүдтэй танилсаа. Хүн түрэлтэнэй агууехэ гени, бүхэдэлхэйн ажалшадай вождь ба багша В. И. Ленинэй Мавзолейдэ багшанар ороһон байна.

В. И. Ленинэй Центральна музейдэ агууехэ Ленинэй ажабайдал ба революционно ажал-ябуулгые, Ленин Сталин хоёрой хани барисаае харуулһан олон материалнуудтай багшанар ехэ анхаралтайгаар танилсаа. Революциин ба А. С. Пушкинай нэрэмжэтэ музейнүүдэй залнууд соо манай арадуудай ба хилын саанахи ажалшадай нүхэр Сталинда эльгээһэн олон тоото бэлэгүүдые тэдэнэр үзэһэн байха юм.

Мүн тэдэнэр Түүхын музейдэ орожо, манай Эхэ ороной түүхэтэй танилсаба. Тэдэнэр тусхай автобусаар Москва соогуур экскурси хээ. Дэлхэй дээрэ эгээн гоё московско метрополитен багшанарые һонирхуулаа. Тэрэшэлэн Третьяковско галлерэйдэ, Политехническэ музейдэ, Москва шадарай «Останкино» гэжэ музейн ордондо, Планитарида, зоопаркда экскурсинуудые хэһэн ба Москвагай нэрэмжэтэ каналаар теплоходто һуужа ябаһан байна.

М. Шварц.

Тобшо һонинууд

◆ **Түрүү сельпо.** Заганай сельпо (Бичура) түрүүшын хахад жэл соо эрхим һайнаар ажаллажа, 6 һарынгаа эд бараанай эрьесын түсэбые 133,1 процент дүүргээ һэн. Июлиин түсэбые 240 процент дүүргэбэ.

◆ **Хүдөөгэй интеллигенциин воскресник.** Чесаныи сомоной (Хэжэнгэ) дэргэдэхи эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо воскресник хэжэ, нэгэ үдэрэй туршада 500 центнер үбһэ һурилһэн ба бусад олон ажал хэһэн байна.

◆ **Библиотекарьнүүдэй курса.** Һаяхан М. Горькиин нэрэмжэтэ республиканска библиотекын дэргэдэ хүдөөгэй библиотекарьнүүдэй һара хахадай курса занятияа дүүргэбэ. Тэрээндэ 20 хүн һуралсаа.

◆ **Овощь тушаалга эхилбэ.** «Коммунизм» колхозой (Кабанск) огородно бригада аймаг доторoo хамагһаа түрүүлэн гүрэндэ овощь тушаажа эхилээ. Мүнөө 80 килограмм үгэрсэ тушаагаад байна.

◆ **Ургасын дайсадые усадхана.** Торско долоонжэлэй һургуулиин (Түнхэн) һурагшад Б. Г. Холхоев 786 зумбараа, Л. Т. Янданов 741 зумбараа ба хулгана алажа, хүдөө ажахын ургасые аршалба.

США-гэй президент Г. Трумэнай ба СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. М. Шверникэй хоорондоо посланинуудые абалсаһан тушаа гадаадын хэблэлэй мэдээсэлнүүд

ЧЕХОСЛОВАКИ

ПРАГА, августын 9. (ТАСС). Чехословацка арад США-гэй президент Г. Трумэнай ба СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. М. Шверникэй хоорондоо посланинуудые абалсаһан ябадалые угаа ехээр һонирхоно.

Америкын Холбоото Штадуудай зонхилхы нюурнуудай хани барисаанай амгалан мэдүүлгэнүүдэй ба агрессивнэ политикын хоорондоо тааралдадаггүй ябадал СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Шверникэй послани соо элирүүлэгдээ, энэнь чехословацка олониитые ехээр гайхуулба. Чехословакиин ажалшад агууехэ табан гүрэнэй хосрондо Эб найрамдалай Пакт баталха тухай США-гэй конгресстэ СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй хэһэн дурадхалые угаа ехэ хангалтатайгаар тэмдэглэбэ.

Чехословацка бүхы газетэнүүд Трумэнай ба Шверникэй посланинуудай бүрин текстые, мүн тэдээндэ хабсаргагдаһан США-гэй конгрессэй ба СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй резолюцинуудые түрүү хуудаһануудай дээрээ толилбо.

«Арсашагүй гэршэлэлгэ» гэһэн гаршагтай түрүү статья соогоо «Руде право» газетэ иигэжэ бэшэнэ:

«Хоёр посланиие сасуудхалга хадаа хэн эб найрамдалай түлөө тэмсэнэб, хэн дайнай түлөө тэмсэнэб, хэн эб найрамдалай хэрэг хамгаалнаб, хэн дай бэлэдхэнэб гэһэн асуудалда, эб найрамдал хүсэдэг хүн бүхэнэй үмэнэ байгаа эгээн шухала асуудалда харюу үгэнэ».

Америкын Холбоото Штадуудай зонхилхы нюурнуудта зүришэн, Советскэ Союз эб найрамдалай шууд сэхэ политика ябуулна, эб найрамдалай ба арадуудай хоорондохи хани барисаанай түлөө тэмсэдэг байһанаа үгөөр бэшэ, харин хэрэг дээрэ харюулна гэжэ газетэ тэмдэглэнэ. Хүн түрэлтэнэй түүхэдэ үзэгдөөгүй гидростанцинуудай ба уһалалгын системэнүүдэй асари ехэ барилга, Советскэ Союзда дайнай пропагандые хорилго, агууехэ табан гүрэнэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталха тухай Советскэ правительствын дурадхал, мүн уласхоорондын проблемэнүүдые эбэй ёһоор шиидхэхэ, арадуудай хоорондохи экономическа ба худалдаа наймаанай харилсаануудые һайжаруулха, хани барисаанай харилсаануудые тогтоохо ябадалда шэглүүлэгдэһэн бусад дурадхалнуудые Советскэ правительствын оруулһан ябадал хадаа эб найрамдал тээшэ Советскэ Союзай правительствын ба арадай эрмэлзэлгын тодорхой жэшээнүүд мүн гэжэ газетэ тэмдэглэнэ.

Советскэ документнүүд эб найрамдал хамгаалха арадуудай хүдэлөөндэ угаа ехэ туһаламжа болоно гэжэ газетэ тэмдэглэнэ, тэдэ арадуудай дура хүсэлые эдэ документнүүд харуулна. Эдэ документнүүд хадаа Америкын Холбоото Штадуудай правительствын политикын бодото удхые элирүүлнэ. Американска правительство хадаа дэлхэйн шэнэ дайнда галзуу түргөөр бэлэдхэхэ политикые юрэнхы уряалнуудаар ба эб найрамдал тухай декларацинуудаар бүхы дэлхэйн арадуудһаа, тэрэ тоодо американска арадһаа нюун далдалхые һэдэнэ.

«Руде право» газетын статья иимэ үгэнүүдээр түгэсэбэ: Чехословакиин арадууд өөрынгөө түүхэ соо эб найрамдалай ханинар ба дайсад тухай сэгнэхэдээ, тэдэнэй үгөөр бэшэ, харин хэрэгээр сэгнэжэ һураһан байна. Чехословацка арад американска правительствын политикын үнэн удхые бэеэрээ туршан, мэдэжэ абаһан байна. Тус правительство манай орон тушаа дискриминаци хэнэ. Баруун Германиин сэрэгэй потенциал һэргээн бодхооно, эсэсовскэ золигууд ба нацистска алууршадые зэбсэглэнэ, манай арадта эсэргүү шэглүүлэгдэһэн худал хуурмаг зүйлые радиостанци болон хэблэлэй туһаламжатайгаар тараана, манайда шпионууд, диверсантнууд, алууршадые эльгээнэ. Тиимэһээ чехословацка арад өөрынгөө хамгаалагша, союзник ба хани—Советскэ Союзда улам батаар түшэглэхэ, эб найрамдалай сталинска туг доро улам нигтаар жагсаха байна. Энэ туг доро бүхы оронуудай, олон зуугаад миллион хүнүүд, эб найрамдалай илагдашагүй бүхы лагерь алхалан ябана.

РУМЫНИ

БУХАРЕСТ, августын 9. (ТАСС). «Скынтейя», «Ромыниа либера», «Скынтейя Тинеретулуй» ба бусад газетэнүүд СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. М. Шверникэ США-гэй президент Трумэнай эльгээһэн послани, США-гэй Сенадай ба Түлөөлэгшэдэй Палатын хамтын резолюци, тэрэшэлэн США-гэй президент Трумэнда СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. М. Шверникэй харюу ба СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй резолюци толилоо.

Бухарестскэ радио эдэ бүхы документнүүдэй удхые хэдэн дахин дамжуулба.

«Трумэнай послани, мүн американска конгрессэй резолюци хадаа,—гэжэ «Скынтейя» газетэ бэшэнэ, — дай бэлэдхэлэй политикые «эб найрамдалай» ба «хамгаалалтын» политика гэжэ харуулха гэһэн империалистическэ лагериин политическэ хүтэлбэрилэгшэдэй һэдэлгэ мүн. Американска конгрессэй резолюци хэниешье этигүүлжэ шадахагүй, ушарынь тэрэ хадаа хооһон худал үгэнүүдые суглуулһан зүйл гээшэ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй резолюци энээнһээ тад ондоо байна, тус резолюци хадаа Советскэ Союзай эб найрамдалай политикын хубилашагүй принципүүдые тодорхой баримтануудаар харуулна.

«Ромыниа либера» газетэ болбол «Хоёр послани — хоёр политика» гэһэн түрүү статья соогоо иигэжэ заана: дэлхэйн олониитэ хадаа мүнөөнэй уласхоорондын политикада байгаа хоёр ондоо хараа бодолые дахин хараха аргатай байба. Нэгэн талаһаа, эб найрамдал тухай худал хооһон үгөөр халхабша хэжэ, Холбоото Штадуудай зүгһөө дайнда эдэбхитэйгээр бэлэдхэл, нүгөө талаһаа, эб найрамдал тээшэ дэлхэйн бүхы арадуудай халуун эрмэлзэлгэ болоно, энэ эмрэлзэлгэнь эб найрамдалые бэхижүүлхэ ба дай болюулха ябадалда шэглүүлэгдэһэн Советскэ Союзай политика дотор харагдана.

АЛБАНИ

ТИРАНА, августын 9. (ТАСС). Мүнөөдэр албанска газетэнүүд США-гэй Сенадай ба Түлөөлэгшэдэй Палатын хамтын резолюцида СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй үгэһэн харюуе, мүн президент Трумэнай посланида СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. М. Шверникэй үгэһэн харюуе үргэнөөр шэнжэлэн, толилбо.

«Зери и Популлит» газетэ түрүү статья соогоо иигэжэ бэшэнэ: эдэ харюунууд эб найрамдал хамгаалха ба сахиха асуудалаар Советскэ Союзай гадаадын сталинска политикын удхые харуулна. Эб найрамдал хамгаалха ба арадуудай хоорондо хани барисаата харилсаануудые тогтоохо гэһэн голос Москваһаа соностоно гэжэ дэлхэйн арадууд дахин дахин үнэншэжэ байна. СССР хадаа эб найрамдалай ба арадуудай аюулгүй байдалай эрид хамгаалагша мүн гэжэ дэлхэйн бүхы арадуудта тодо болоо. Кореядэ, Вьетнамда ба колониальна бусад оронуудта советскэ арминууд бэшэ, харин американска, английска ба французска арминууд дайлалдажа, кореецүүдые, вьетнамецуудые ба бусад хүнүүдые алажа байна гэжэ бүхы дэлхэйн арадууд мүнөөдэр харана.

Дэлхэйн бусад арадуудтал адли, албанска арад эб найрамдалай ба арадуудай аюулгүй байдалай түлөө тэмсэлэй программые эб найрамдал хамгаалха тухай советскэ дурадхалнууд соо харана гэжэ газетэ түгэсхэлдөө бэшэнэ. СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй резолюци соо, мүн Шверникэй харюу соо хэлэгдэһэн дурадхалнуудые албанска арад бүхы зүрхэнһөө дэмжэнэ, СССР-эй эб найрамдалта политикые бүрин һайшаана.

ВЕНГРИ

БУДАПЕШТ, августын 9. (ТАСС). США-гэй президент Трумэн ба СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. М. Шверник хоорондоо посланинуудые абалсаһан ябадалда бүхы газетэнүүд гол анхаралаа хандуулна.

Посланинуудые абалсаһан ябадал советскэ ба американска политикын хоорондо байһан гол илгаае үшөө дахин заана гэжэ «Сабад неп» газетэ бэшэнэ. Дэлхэйн арадууд СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй резолюци соо СССР-эй эб найрамдалта политикын шэнэ баримтые харана. Энэ резолюци хадаа эб найрамдал тухай американска конгрессэй хуудал һэбхи үгэнүүдые элирүүлнэ.

Советскэ ба американска арадуудай дүтэ болохо ябадалда Советскэ Союз һаад хэнэ гэжэ баталан хэлэхэдээ, американска хүтэлбэрилхы нюурнууд нюдээ сабшангүй, худалаар хэлэнэ. Гэбэшье, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй резолюци энэ худал юумые баримтануудаар буруушаана.

«Мадьяр немзет» газетэ «Советскэ арадай эб найрамдалай послани» гэһэн гаршагтай статья соогоо, иигэжэ бэшэнэ:

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй резолюци Советскэ правительствын эб найрамдалай политикые ба эб найрамдал тээшэ эрмэлзэдэг советскэ арадай дура хүсэлые харуулхаһаа гадна, эб найрамдал хүсэжэ байгаа бүхы арадуудай арюун һайхан һанал бодол ба дура хүсэлые харуулна.

ГЕРМАНСКА ДЕМОКРАТИЧЕСКА РЕСПУБЛИКА

БЕРЛИН, августын 9. (ТАСС). Берлинскэ демократическэ хэблэл США-гэй президент Трумэнай ба СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. М. Шверникэй хоорондоо абалсаһан посланинуудые, мүн США-гэй Сенадай ба США-гэй Түлөөлэгшэдэй Палатын хамтын резолюци болон СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй харюу резолюци толилбо.

«Нейе Цейт» газетэ эдэ материалнуудые «Шверник-Трумэн нотонуудые абалсаба. Советскэ Союзай арадууд шэнэ ямаршье дай хүсэнэгүй» гэһэн гаршагтайгаар толилоо.

АНГЛИ

ЛОНДОН, августын 9. (ТАСС). Английска бүхы газетэнүүд Трумэнда Н. М. Шверникэй үгэһэн харюу тухай ба СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй резолюци тухай английска арадта бүрин ойлгуулаагүй. Агууехэ табан гүрэнэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай советскэ дурадхалые буруушааһан США-гэй гүрэнэй департаментын мэдүүлгэдэ олонхи буржуазна газетэнүүд ехэ анхарал хандуулба.

Рейтер агентствын шэнжэлэгшэ Памела Мэтьюз гэгшын элеэр мэдэрһэнэй ёһоор, английска зонхилхы нюурнууд Советскэ Союзай «амгалан добтолгоһоо» айн сошордоно.

«Баруун зүг хадаа бүгэдэниитын эб найрамдал тухай асуудалаар табан гүрэнэй зүблөө зарлаха тухай советскэ һүүлшын дурадхалые абахаяа яаранагүй» гэжэ Мэтьюз бэшэнэ.

«Дейли Уоркер» ба «Манчестер Гардиан» газетэнүүд лэ энэ хоёр документын текстые толилоо. Гүрэнэй департаментын түлөөлэгшын хэлэһэн үгэ тухай гаршаг соогоо, «Дейли Уоркер» иигэжэ бэшэнэ: «Холбоото Штадууд Россин дурадхалые буруушаана. Табан гүрэнэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталха тухай уряалда дайсан харшаар хандана».

«Ньюс троникл» газетэ советскэ документнүүдэй удха тухай тон богонёор дурдаба. «Дейли миррор» газетэ документнүүд тухай юушье хэлэнэгүй.

Пресс-конференци дээрэ үгэ хэлэхэ зуураа, Англиин гадаадын хэрэгүүдэй министерствын түлөөлэгшэ болбол президент Трумэнда Н. М. Шверникэй эльгээһэн послани тушаа дайсан харша хараа бодолтой байгаа.

ИТАЛИ

РИМ, августын 9. (ТАСС). Президент Трумэнда Н. М. Шверникэй эльгээһэн, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй резолюциин текстые «Унита» газетэ «Эб найрамдал хамгаалха советскэ агууехэ үүсхэл» гэһэн гаршагтайгаар толилбо.

«Аванти» ба «Паэзе» газетэнүүд резолюциин уласхоорондын удхашанарые тэмдэглэнэ.

«Табан гүрэнэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталха гэжэ Советскэ Союзай мүнөөдэр официальна дурадхаһан ябадал хадаа дэлхэйн бүхы оронуудай олон зуугаад миллион эрэшүүл ба эхэнэрнүүдэй дура хүсэлдэ харюусана» гэжэ «Аванти» газетэ бэшэнэ.

Италиин ажалшад агууехэ табан гүрэнэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталха тухай Советскэ Союзай Верховно Соведэй Президиумэй резолюци соо хэлэгдэһэн дурадхалые угаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр угтаа гэжэ «Унита» газетэ мэдээсэнэ.

Берлиндэ боложо байгаа залуушуулай ба студентнүүдэй Бүхэдэлхэйн гурбадахи фестиваль

БЕРЛИН, августын 10. (ТАСС-эй тусхай корреспондент). Үсэгэлдэр Англиһаа үшөө 817 хүбүүд ба басагад, Чехословакиһаа 980 хүн, Уругвай, Индонези, Египет, Франци, Инди ба Индохитадһаа 56 хүн Берлин ерээ, тэрээнһээ гадна, американска 45 ба испанска 29 делегадууд ерэбэ.

Американска эзэмдэлгын засаатаархид ба аденауэровскэ полици болбол Берлин ошохые эрмэлзэжэ байгаа залуушуулда эсэргүү террор зогсооногүй. Зоно хоорондын хилэ дээрэ Баруун Германска полициинхид Берлин ошожо ябаһан 250 хүбүүд, басагадые буудаба. Хэдэн хүн шархатаа. Олохон хүнүүд шиидамаар сохигдоо.

Агууехэ табан гүрэнэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар табюулха талаар онсо шалгарһан 90 оронуудай демократическа залуушуулай түлөөлэгшэд Германска Демократическа Республикын арадай палатын байшан дотор мүнөөдэр сугларба.

Демократическа залуушуулай Бүхэдэлхэйн федерациин түрүүлэгшэ Берлингуэр хадаа Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар табюулха кампаниин угаа ехэ удхашанарые заагаа.

«Эб найрамдал хангахын түлөө ба эб найрамдалай илалтын түлөө тон эдэбхитэйгээр, эсэшэ сусашагүйгөөр тэмсэдэг хүнүүд залуушуулай эрхим түлөөлэгшэд гэжэ тоологдожо болохо» гэжэ Берлингуэр суглаарагшадай нэрьемэ альгаташалган доро хэлэбэ.

Тэрэнэй һүүлээр, элдэб оронуудай түлөөлэгшэд Хандалгада гар табюулха дүй дуршэлөө андалдан абалсаһан ба эб найрамдалай түлөө, агууехэ табан гүрэнэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулхын түлөө тэмсэхые уряалан, дэлхэйн бүхы оронуудай залуушуулда хандаһан хандалгые нэгэн һаналаар абаа.

Хандалгын түгэсхэлдэ эб найрамдалай түлөө залуу тэмсэлшэд хадаа Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар табюулжа үргэлжэлхэбди гэжэ баяртайгаар үгэеэ үгэбэ.

* * *

Дэлхэйн элдэб оронуудһаа фестивальда ерэһэн залуу хүдэлмэришэд-металлистнуудай уулзалга мүнөөдэр Берлиндэ «Бергман-Борзиг» заводто болобо.

Сугларагшад хадаа дайнай бэлэдхэлдэ эсэргүү, Шуманай империалистическэ түсэбтэ эсэргүү тэмсэлдэ уласхоорондын нэгэн һаналтай байха ябадалые улам ехээр бэхижүүлхые уряалан, бүхы дэлхэйн залуушуулда хандаһан хандалга нэгэн һаналаар баталан абаа.

* * *

Бүмбэрсэг дэлхэйн элдэб оронуудай залуушуулай ансамбльнууд Берлинэй талмайнууд дээрэ ехэ амжалтатайгаар наадажа үргэлжэлһээр.

* * *

Фестиваль хадаа бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай түлөө хүдэлөөе толгойлон ябажа байгаа илаһан социализмын орондо бүхы оронуудай прогрессивнэ залуушуулай агууехэ инаг дуратай байһанай демонстраци мүн.

Советскэ делегациин байралһан байшан соо СССР-эй ба Иранай делегацинуудай уулзалга болобо.

Үдэшэлэн советскэ залуушуул Канадын залуушуулай делегацитай халуун хани барисаанай оршон байдалда уулзаба.

Бүхэдэлхэйн студентнүүдэй 11-дэхи зунай нааданууд

БЕРЛИН, августын 10. (ТАСС). Эрэшүүлэй 10 янзын, эхэнэрнүүдэй 5 янзын мүрысөөнүүд мүнөөдэр эхилээ. Эрэшүүлэй 200 метрын урилдаан болобо. Советскэ спортсмен Сухарев нэгэдэхи һуури (21,4 секунда), болгарска спортсмен Колев хоёрдохи һуури (21,8 секунда), польско спортсмен Ставчик гурбадахи һуури (21,9 секунда) эзэлбэ.

Эхэнэрнүүдэй 400 метрын урилдаанда түрүүшын бүхы гурбан һууриие советскэ спортсменкэнүүд Зоя Петрова (56,9 секунда), Валентина Богатырёва (57,7 секунда) ба Вера Быстрова (58,4 секунда) эзэлбэ.

Академическэ уһа һэльбэдэлгээр мүнөөдэр эхилһэн басагадай урилдаануудта советскэ спортсменкэнүүд нэгэдэхи ба хоёрдохи һууринуудые эзэлбэ, тэдэнэр Польшын, Германска Демократическа Республикын ба Чехословакиин спортсменкэнүүдтэй урилдаһан байна. Рулевойгүйгөөр һэльбэдэхэ эрэшүүлэй урилдаанда советскэ дүрбэн спортсменүүд тэдэ оронуудай спортсменүүдтэй мүрысэхэдөө, нэгэдэхи һуури эзэлбэ.

Трамплин дээрэһээ уһа руу һүрэжэ бууха мүрысөөндэ Роман Бремен (СССР) түрүү һуури эзэлбэ. Хоёрдохи һуури — Шеффель (Германска Демократическа Республика), 3—4—5 һууринуудые советскэ спортсменүүд эзэлээ.

Советскэ басагадай волейбольно команда болгарска волейболисткануудые 3:0 тоотойгоор шүүбэ. СССР-эй ба Румыниин эрэшүүлэй команданууд волейболоор мүрысөөд, СССР-эй команда 3:0 тоотойгоор шүүбэ.

СССР-эй ба Польшын эрэшүүлэй командануудай хоорондо баскетбольно мүрысөөнүүд боложо, советскэ баскетболистнууд 78:27 тоотойгоор илаба.

Мүнөөдэр Вальтер Ульбрихтын нэрэмжэтэ стадион дээрэ «Динамо» гэжэ советскэ командын ба Германска Демократическа Республикын шэлэгдэмэл командын хоорондо футбольно урилдаан шэнэ составаар болобо. Тус нааданда «Динамо» команда 2:0 тоотойгоор илаһан байна.

Индидэ советскэ морягуудые хүндэлнэ

ДЕЛИ, августын 9. (ТАСС). «Свадхината» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, Хоура муниципалитедэй (Калькутта город шадархи) байшан дотор Калькуттын олониитэ хадаа советскэ шэниисые Инди асарһан «Мичурин» гэжэ советскэ худалдаа наймаанай судны экипажтай уулзаба.

Хоура муниципалитедэй түрүүлэгшэ Картикчандра Датта советскэ морягуудта гүнзэгы баясхалан хүргэбэ, «манай орондо иимэ ехэ үлэсхэлэн юундэ боложо байнаб гэхэдэ, Индиин зонхилхы нюурнууд Англиһаа бүрин дулдыданги байна» гэжэ хэлэбэ.

Эб найрамдалай Аргентинскэ Совет ООН-дохи СССР-эй түлөөлгэтэ зургаанда хандаба

НЬЮ-ЙОРК, августын 9. (ТАСС). Эб найрамдалай аргентинскэ Совет Я. А. Малигта бэшэг эльгээжэ хандаба. Тэрээн соогоо, корейскэ конфликтые эбэй ёһоор шиидхэхэ тухай дурадхал хэһэнэйнь түлөө ООН-дохи Советскэ Союзай түлөөлэгшэдэ баясхалан хүргэхэ зуураа, Совет болбол Аргентинэдэхи эб найрамдалай тала баригшад корейскэ конфликтые эбэй ёһоор шиидхэхын түлөө тэмсэлээ шангадхажа байна гэжэ тэмдэглэнэ. Эб найрамдалай аргентинскэ Совет болбол Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Хандалгада 3 миллион хүнүүдтэ гар табюулха гол зорилгые мүнөө табяад байна гэжэ бэшэг соонь заагдана.

Финляндиин ажалшад эрхэнүүдэйнгээ түлөө тэмсэнэ

ХЕЛЬСИНКИ, августын 9. (ТАСС). Финляндиин ажалшад хадаа хүдэлмэришэдтэ ехэ хохидол хэдэг «Экономическа эблэрэлгэ» гэдэгые үгы хэхын ба ажалшадай ажабайдалай хэмжээе дээшэлүүлхын түлөө тэмсэжэ үргэлжэлһээр.

Гэхэтэй хамта, Финляндиин ажалшад халаа арадай ажабайдалай хэмжээе дээшэлүүлхын ба эб найрамдалай политика ябуулха демократическа правительствые орон соогоо байгуулхын түлөө улам үргэнөөр тэмсэжэ байна.

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУД

АРАДАЙ АРМИИН ГЛАВНА КОМАНДОВАНИИН МЭДЭЭСЭЛ

ПХЕНЬЯН, августын 11. (ТАСС). Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командовани мүнөөдэр иигэжэ мэдээсэбэ:

Фронтын зарим участогууд дээрэ Корейскэ Арадай армиин соединенинүүд Хитадай арадай һайндуратанай частьнуудтай нигта хани харилсаатай ябажа, дайсанай добтолгонуудые амжалтатайгаар гэдэргэнь сохёод, тэрээнэй хүнүүдые ба техникые ехэ гээлтэ хоролтодо эруулжэ байна.

Августын 11-дэ Арадай армиин зенитнэ артиллери ба дайсанай самолёдуудые агнан буудагшад дайсанай 4 самолёт унагаагаа.

Августын 10-да Арадай армиин частьнууд баруун эрьеын дэргэдэ, дайсанай харуулай нэгэ судные шэнгээбэ.

ПХЕНЬЯН, августын 12. (ТАСС). Корейскэ Арадай Армиин соединенинүүд Хитадай арадай һайндуратанай частьнуудтай нигта хани харилсаатай ябажа, дайсанай добтолгонуудые гэдэргэнь сохёо гэжэ Корейскэ Арадай армиин Главна командовани мүнөөдэр мэдээсэбэ.

Американска самолёдууд мүнөөдэр Пхеньянда ба Вонсанда добтолоод, эдэ городуудые ба тэрэ шадарай тосхонуудые зэрлиг муухайгаар бомбодоһон байна.

Арадай армиин зенитнэ частьнууд ба самолёдуудые агнан буудагшадай отрядууд дайсанай 5 самолёдые унагаагаа.

Кэсондохи хэлсээнүүд тухай корейскэ хэблэлэй мэдээсэл

ПХЕНЬЯН, августын 11. (ТАСС). Американска талын үүдхэһэн забһаралгын һүүлээр августын 10-да Кэсондо шэнээр эхилһэн хэлсээнүүдые корейскэ хэблэл шэнжэлжэ үргэлжэлһөөр.

Хэлсээнүүдэй эхилһэн сагһаа хойшо һара үнгэрбэшье, хэлсээнүүдэй зүблэхэ зүйлэй асуудалнуудай нэгэниинь шье, зүблэхэ зүйл баталха тухай нэгэдэхи асуудалһаа бэшэниинь, шиидхэгдээгүй гэжэ газетэ тэмдэглэнэ. Сэрэгэй демаркационно лини тогтоохо ба демилитаризованно зоно байгуулха тухай хоёрдохи асуудал зүблэхэ зүйлэй гол асуудал байһаниинь мэдээжэ. Бүхы бэрхэшээлнүүдые амжалтатайгаар шиидхэхын тула корейскэ талын оролдожо байбашье, энэ асуудалаар американска талын баримталһан хараа бодолһоо боложо, тус зүблөөн ганса газартаал байна.

Кэсондохи корейскэ делегацида эдеэ хоол асаржа ябаһан ашаанай автомашинануудые американска самолёдуудай буудаха гэхэ мэтын провокациин туһаламжатайгаар, мүн ультимативна эрилтэнүүдые хэхэ зэргээр хэлсээнүүдые удааруулха ба таһалдуулха гэһэн американска талын һэдэлгэнүүд тухай хэлэхэ зуураа, Кореяын центральна телеграфна агентство болбол американска тала Дальна Восток дээрэхи мүнөөнэй түгшүүритэ байдалые дэмжэхэ зорилгоор энээниие хэжэ байна гэжэ заана, ушарынь энэ хадаа буу зэбсэгүүдые яаралтайгаар түхеэрхэ ба шуһа адхаруулха ябадалаар угаа ехэ олзо ашаг олодог дай үүдхэгшэдтэ энэнь туһатай юм. Гэбэшье, хэлсээнүүдые удааруулха ба таһалдуулха политика ябуулхадаа, американска тала болбол эб найрамдалда дуратай арадуудай дура зоригые тоодо абангүйгөөр, өөрынгөө ябуулгануудаар хэлсээнүүдые эбдээ һаа, энээнэй түлөө бүхы харюусалга гансахан американска талада тохогдохо гэжэ һанаха ёһотой.

Трумэнай мэдүүлгэ

ВАШИНГТОН, августын 10 (ТАСС). США-гэй президент Трумэн пресс-конференци дээрэ үгэ хэлэжэ, мэдүүлгэ хэбэ, тэрээн соогоо, «Советскэ правительство бусад оронуудай арадуудтай советскэ арадай харилсаха зам дээрэ ямаршье хаалтануудые бии болгоногүй гэжэ Швернигэй бэшэг соо хэлэгдэһэн мэдүүлгые илангаяа һонирхолтойгоор тэмдэглэнэб» гэжэ зааба.

Трумэн хадаа агууехэ табан гүрэнэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай советскэ дурадхал тушаа нэгэшье үгэ хэлээгүй, мүн Советскэ Союз тушаа Холбоото Штадуудай хэжэ байһан дискриминационно хэмжээ-ябуулганууд тухай СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй резолюци соо хэлэгдэһэн баримтануудые дуугайгаар тойрожо үнгэрөө. Советскэ харюу США дотор «ниитэдэ мэдээсэн соносхогдоо» гэжэ Трумэн мэдүүлбэ. Гэбэшье, послани ба хоёр ороной резолюцинуудые советскэ хэблэлэй бүрин толилоод байхада, диилэнхи олонхи американска газетэнүүд советскэ харюуе хазагайруулан толилоод хизаарлаһан байна. Мүн Холбоото Штадуудай правительствын дискриминационно политика тушаа советскэ документнүүд соо хэлэгдэһэн тодорхой баримтанууд тухай огто дуугай байһаниинь мэдээжэ.

«Советскэ харюу түгшүүритэ байдалые һулаpуулха юм гэжэ тоолохо хүсэд үндэһэ һууриие харанагүйб» гэжэ Трумэн мэдүүлбэ.

ГЕНЕРАЛ РИДЖУЭЙДЭ КИМ ИР СЕНЭЙ БА ПЫН ДЭ-ХУЭЙН ЭЛЬГЭЭҺЭН ХАРЮУ

ПЕКИН, августын 9. (ТАСС). Синьхуа агентствын пхеньянска корреспондент хадаа генерал Риджуэйдэ Корейскэ Арадай армиин главнокомандалагша генерал Ким Ир Сенэй ба Хитадай арадай һайндуратанай командалагша генерал Пын Дэ-хуэйн үгэһэн харюугай текст дамжуулна, харюу соонь иигэжэ хэлэгдэнэ:

«Генерал Риджуэйдэ. Августын 7-до танай эльгээһэн послани абтаа. «Июлиин 14-нэй хэлсээе нарин шангаар сахиха ба энэ хэлсээе саашадаа эбдэхэгүй ябадал хангаха гэжэ Кэсоной нейтральна зонодохи манай харуулда бидэнэр дахин захираабди» гэжэ августын 6-да үгэһэн харюу соогоо бидэнэр мэдээсэһэн байгаабди. Энэ хадаа Кэсоной нейтральна зонодо хамаатай хэлсээн мүн гэжэ Танда тодорхой мэдээжэ байха ёһотой, энэ хэлсээн тухай танай августын 7-ной послани соо хэлэгдэнэ. Кэсоной зоные нейтрализацилгада хамаатай хэлсээе нарин шангаар сахиха гэжэ бидэнэр батаар найдуулһан байнабди, тиин даб дээрэхи эблэрэлгэ тухай хэлсээнүүдые зогсоохо шалтагаан болгон инцидентнүүдые зорюута тухираагүй һаатнай, энэ хэлсээе бэелүүлхэгүй ямар нэгэн шэнэ ушарнууд танай зүгһөө байжа болохогүй гэжэ бидэнэр тоолонобди. Хэрбээ танай зүгһөө иимэ зүришэлгэ хэгдээгүй һаа, манай талаһаа бидэнэр протестын, мүрдэлгын, консультациин ба гуримшуулгын процедура хэнгүй байжа хэлсээнүүдые харюусалгагүйгөөр ба дэмы зогсоохогүй байһамнай лабтай.

Конференциие шэнэдхэн ябуулхын тулада Кэсон ошохо гэһэн заабариие делегадуудтаа үгэхэ бэзэт гэжэ бидэнэр найдажа үргэлжэлһөөр байнабди.

Гар табигшад:

Ким Ир Сен, Корейскэ Арадай Армиин главнокомандалагша,

Пын Дэ-хуэй, Хитадай арадай һайндуратанай командалагша.

1951 оной августын 9.

Вьетнамдахи дайнай ябуулганууд

ШАНХАЙ, августын 9. (ТАСС). Хойто Вьетнамһаа Вьетнамска информационно агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, энэ оной нэгэдэхи хахадта Арадай армиин территориальна частьнууд Куанг-Нам провинцида (Центральна Вьетнам) дайсанай 700 гаран солдадуудые үгы хэһэн, 400 гаран хүниие шархатуулһан ба 45 хүниие плендэ абаһан байна. Март ба апрель һарануудта Арадай армиин территориальна частьчуудай сэрэгүүд Куанг-Нам провинцида 90 шахуу байлдаа хэжэ, рисэй ургаса хамгаалһан, мүн ургаса үгы хэхэ ба дээрэмдэхэ гэһэн французска колонизаторнуудай түсэбые эбдэһэн байна.

АГЫН ҺОНИНУ

РАДИОУЗЕЛНУУД Б ЭЛЕКТРОСТАНЦИНУ

Энэ жэлдэ округой колхо радиофикацилха ба электр цилха талаар ехэ хүдэлмэри бэ. 17 колхозууд радиотой б доо. Мүнөө округ дотор 40 тэй радиоточко хүдэлмэрил үргэн талын малшад ба т Эхэ орон доторoо ба хилы боложо байгаа һонинуудые гүй дуулажа байдаг болон 7 колхоз электростанцит лоо.

ОКРУЖНОЙ ЦЕНТ БОЛБОСОН ТҮХЭЛТЭ БОЛГОГДОНО

Жэл ерэхэ тудам о центртэ олон шэнэ гэр баригдана. Эндэ бани, го Агын дунда һургуулида хо хар шулуун гэр баригдаж [illegible] центрын улицануу шахуу элдэб модод һуулга

ЧЕРЕПИЧНЭ ЗАВО

Урда-Агын сомоной С нэрэмжэтэ томодхогдоһон округ соогоо түрүүшын завод барижа, ашаглалгад ба. Тэндэ 2 пресс тодхо Һаяхан түрүүшын 1000 репицэ гаргагдаа.

Тус завод энэ жэл соо һэг черепицэ бүтээжэ, арт барилганануудта үгэхэ байна.

КОЛХОЗНИГУУДА СПАРТАКИАДА

Һаяхан окружной стадио колхозник-спортсменүүдэй окружной спартакиада Спартакиадада 200 гаран спортсменүүд хабаадалсажа, гэн атлетикээр, һур харб мори урилдалгаар ба бусад спортнуудаар округой түрүү буляалдаһан байна.

Һүдэнтын сомсоведэй « лизм» колхозой физкультур лектив мүрысөөндэ илаба.

ТҮРҮҮ МТС-тэ НҮҮДЭЛ

МТС-үүдэй ба газар таря органуудай хүдэлмэрил профсоюзай Читын обком на хүдэлмэриин түсэбые ам тайгаар дүүргэжэ байһан Ү МТС-тэ нүүдэл кино шан

Д. Дабаев, Д. На

В. Ас

— о —

Һурагшад ургамалну харууһална

Бичурын дунда һургуули гэдэхи участогта овощной б һото культуранууд, мүн жэ ригданхай. Биологиин З. М. Серявина, А. А. Шел кова, А. М. Зиновьева хүтэлбэри доро 5-дахи ба классуудай һурагшад ургам даа һайнаар ба ехэ оролд гоор харууһална.

Тэндэ урган томо арб һурагшадые ба тэдэнэрэй дые һонирхуулна. Мүн « гэжэ сортын яблони, малин наар үрэжэжэ байна.

Ф. Степ

Харюусалгата реда

Б. А. ОЧИР

ГҮРЭНЭЙ ДОТООДЫН 3 ПРОЦЕНТНЭ ШҮҮБЭРИТЭ УРЬҺАЛАМЖА

1951 оной июлиин 30-да Москва городто болоһон шүүбэринүүдэй 22-дохи тиражай

СПРАВОЧНА ТАБЛИЦА

Урьһаламжын бүхы гурбан разрядуудтахи серинүүдэй ба облигацинуудай нимэ номернуудта шүүбэринүүд буугаа гэбэ:

Серинүүдэй №№	Облигацинуудай №№	Шүүбэриин хэмжээн (түхэригөөр)	Серинүүдэй №№	Облигацинуудай №№	Шүүбэриин хэмжээн (түхэригөөр)	Серинүүдэй №№	Облигацинуудай №№	Шүүбэриин хэмжээн (түхэригөөр)	Серинүүдэй №№	Облигацинуудай №№	Шүүбэриин хэмжээн (түхэригөөр)	Серинүүдэй №№	Облигацинуудай №№	Шүүбэриин хэмжээн (түхэригөөр)	Серинүүдэй №№	Облигацинуудай №№	Шүүбэриин хэмжээн (түхэригөөр)
000415	27*)	5 000	011572	1—50	1 000	032042	03*)	50 000	045078	40*)	10 000	062267	1—50	400	082836	40*)	5 000
000629	1—50	1 000	012560	26*)	5 000	032320	18*)	5 000	046540	1—50	1 000	062319	45*)	10 000	082867	01*)	5 000
001027	18*)	5 000	012958	1—50	1 000	032458	21*)	5 000	047078	1—50	400	063708	26*)	5 000	082905	07*)	10 000
001061	1—50	1 000	013653	32*)	25 000	034619	04*)	5 000	047355	1—50	1 000	063986	18*)	5 000	082984	01*)	5 000
001253	14*)	5 000	014263	1—50	400	034783	13*)	5 000	047683	1—50	400	064900	1—50	400	083430	22*)	5 000
002000	1—50	400	016111	05*)	5 000	035732	50*)	5 000	048422	04*)	5 000	065774	1—50	400	084116	06*)	50 000
003175	1—50	400	016891	13*)	5 000	036284	18*)	5 000	048594	22*)	5 000	069736	21*)	5 000	086019	1—50	400
003205	25*)	10 000	017292	34*)	10 000	037111	1—50	400	048694	1—50	400	070460	1—50	400	086127	06*)	10 000
003322	22*)	10 000	017360	1—50	400	037318	42*)	5 000	048978	40*)	5 000	071083	1—50	1 000	086866	1—50	1 000
003739	28*)	5 000	017532	1—50	400	037396	1—50	400	049159	1—50	400	072507	33*)	10 000	086936	03*)	5 000
004233	10*)	10 000	017573	1—50	400	037442	19*)	5 000	049616	42*)	5 000	072544	1—50	1 000	087165	08*)	5 000
004541	22*	5 000	017812	39*)	5 000	037553	19*)	5 000	049856	13*)	10 000	073067	46*)	5 000	087181	09*)	10 000
004674	24*)	5 000	017882	08*)	5 000	037919	11*)	5 000	050921	40*)	25 000	073592	24*)	5 000	087604	49*)	10 000
004963	41*)	10 000	017925	18*)	5 000	038455	37*)	5 000	051306	06*)	5 000	074112	29*)	25 000	089848	50*)	5 000
005160	1—50	400	018706	1—50	1 000	038776	1—50	400	051766	1—50	400	074305	06*)	5 000	090618	1—50	400
005384	1—50	400	018869	1—50	400	039005	29*)	5 000	052052	14*)	5 000	074554	1—50	400	090689	12*)	5 000
005387	1—50	1 000	018914	1—50	400	039818	24*)	5 000	052272	1—50	400	075234	09*)	5 000	091177	35*)	5 000
005885	20*	10 000	019028	11*)	5 000	040889	1—50	400	052972	1—50	400	075546	44*)	10 000	091673	1—50	400
006159	35*)	5 000	019502	1—50	400	041707	19*)	5 000	053419	42*)	5 000	076754	13*)	5 000	092044	24*)	10 000
006192	05*)	5 000	019753	41*)	5 000	041932	1—50	400	053726	15*)	5 000	077103	1—50	400	092375	12*)	5 000
006360	40*)	5 000	019972	27*)	5 000	042134	42*)	5 000	055869	17*)	25 000	078369	13*)	5 000	093305	1—50	400
006542	19*)	10 000	020152	1—50	400	042768	32*)	5 000	055967	15*)	5 000	079423	21*)	5 000	093405	1—50	400
007507	1—50	400	020806	32*)	10 000	043456	23*)	5 000	056712	26*)	5 000	080261	34*)	5 000	094002	10*)	10 000
007732	21*)	10 000	022352	17*)	5 000	043704	41*)	5 000	057679	26*)	5 000	081023	07*)	10 000	097703	41*)	5 000
008967	1—50	400	022696	1—50	400	044140	1—50	400	058002	27*)	5 000	081217	39*)	10 000	097728	1—50	400
009535	02*)	5 000	027772	25*)	5 000	044204	08*)	5 000	058705	31*)	5 000	081947	1—50	1 000	098837	19*)	5 000
010037	12*)	10 000	027923	1—50	400	044395	1—50	1 000	059021	1—50	1 000	082105	44*)	5 000	099080	28*)	10 000
010486	43*)	25 000	029580	1—50	400	044656	47*)	5 000	061087	1—50	400	082701	38*)	5 000	099154	1—50	400
010537	06*)	5 000	031257	09*)	10 000												

*) Энэ серин облигацинуудаи нүгөө 49 номернуудта тус бүриин 400 түхэригэй шүүбэринүүд буугаа.

Шүүбэринүүдэй тираж үнгэргэхэ Комиссиин Түрүүлэгшэ— Москва городой ажалшадай депутадуудай Первомайска районно Соведэй Гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ И. И. СОЛОДИЛОВ.

Комиссиин харюусалгата секретарь, финансова албанай Советник С. Д. ВОРОНКОВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора — 23, заместителя редактора — 7-85, отв. секретаря — 3-23. Отделов: партийной жизни, культуры и быта — 4-52, сельскохозяйственного и промышленности — 6-84, мест. информации и писем — 6-84. Для междугородных переговоров — 18.

Н—03659. Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 1000